

ANKSČIAU laiko DAUGIAU, negu planuota

Didžiausio skolinimo ir investavimo
metai ir pirmieji dideli įnašai pagal
Investicijų planą Europai

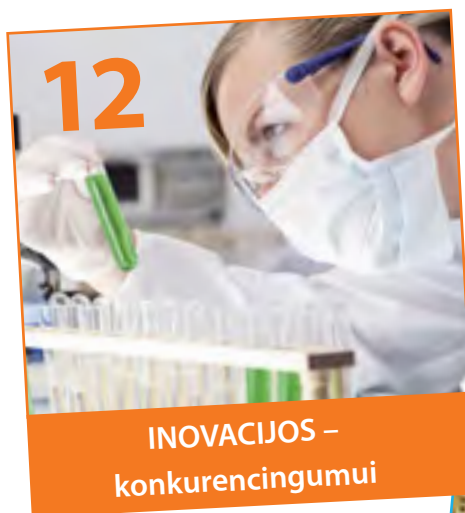

2015

Veiklos ataskaita

Turiny

2 PIRMININKO žodis

4 2015 M. SVARBIAUSI RODIKLIAI

6 EIB MAŠTO...EIB DARO...

Kurkite INOVACIJAS dabar: atsakas į didžiausią Europos verslo poreikį
Mes jus PALAIKOME: kaip EIB remia ypač svarbias inovacijas, kai jų neremia kiti

40 PASAULIO RINKŲ dalyvis:
investavimas už ES ribų

44 Iš kur gaunamos lėšos
Skolos vertybiniai popieriai ir žaliosios obligacijos

46 Bendrauti ir bendradarbiauti
EIB valdymas

PASINAUDOKITE šia ataskaita...
ATRASKITE, ką didžiausias pasaulio
emitentas **DARO...**
...ir **SUŽINOKITE**, ką didžiausias
inovacijų finansuotojas **MAŠTO**

PIRMININKO

žodis

2 015-aisiais EIB susidūrė su naujais iššūkiais. Kad su jais susidorotų, Bankas ieškojo naujų sprendimų. Victoras Hugo rašė: „Keiskite lapus, nelieskite šaknų.“ Didžiojo prancūzų rašytojo žodžiai mums turi ypatingą prasmę, nes kaip tik dabar pradėdame įgyvendinti Investicijų planą Europai – remdamiesi turima patirtimi, kuria pasinaudosime naujoms strategijoms kurti. 2015 m. vykdėme plataus užmojo įsipareigojimus, kad, padidinus Banko kapitalą 10 mlrd. EUR, padėtume pritraukti 190 mlrd. EUR investicijų. Europoje ir pasaulyje dar aktyviau dirbome pačiose sudėtingiausiose srityse. Užtikrinome, kad Investicijų planą Europai būtų sėkmingai pradėta įgyvendinti dar prieš sukuriant visus jį vykdysiančius padalinius.

EIB yra ES bankas. Esame atsakingi už kiekvieno Europos gyventojų ekonominių poreikių užtikrinimą kiekvienoje ES šalyje. Nuo pat 2008 m. finansų krizės pradžios EIB atsakas buvo stiprus ir neįkainojamas. Bankas pasuko pokyčių ir modernizavimo keliu. Ir pasiekė puikių rezultatų.

2012 m. mūsų akcininkės – ES valstybės narės susitarė didinti EIB grupės kapitalą. Už tai jos paprašė suteikti 60 mlrd. EUR papildomų paskolų ir taip padėti pritraukti ne mažiau kaip 180 mlrd. EUR investicijų. Mums ne tik pavyko tai padaryti – numatytąją sumą viršijome ir šį darbą baigėme anksčiau laiko (jau balandžio mėn.).

Tai viena iš priežasčių, dėl kurios su pasitikėjimu pradėjome įgyvendinti Investicijų planą Europai. Kol buvo rengiamas reglamentas dėl ES biudžeto garantijos, Komisijai buvo patikėtas sandorių, dėl kurių tos garantijos bus suteiktos, administravimas. Todėl jau 2015 m. balandžio mėn. pagal šį planą galėjome skirti pirmąsias investicijas.

Iki 2015 m. pabaigos EIB grupė – EIB ir EIF – pagal Investicijų planą patvirtino daugiau kaip 100 paskolų ir garantijų. Toliau galėsite paskaityti apie tai daugiau. Iki šiol EIB pasirašyti Europos strateginių investicijų fondo sandoriai yra kaip tik iš tų sričių ir sektorių, kuriuos siekiama plėtoti įgyvendinant Investicijų planą Europai.

“ Ateities
Europa turi
būti inovatyvi.
Be to, ji turi
tausoti aplinką.

Pusė iš jų – atsinaujinančiosios energijos, energijos vartojimo efektyvumo arba mažo anglies dioksido technologijų ir aplinkosaugos sektoriuose. Kiti finansuojami sektoriai – skaitmeninė infrastruktūra, moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra ir pramoninės inovacijos.

Taip ir turėtų būti. Ateities Europa turi būti inovatyvi. Be to, ji turi tausoti aplinką. EIB yra didžiausias pasaulyje klimato kaitos projektų finansuotojas. Finansavome daugiau klimato kaitos projektų negu kiti penki didžiausi daugiašaliai vystymo bankai kartu paėmus. Per kitus penkerius metus su klimato kaita susijusiems projektams skirsime 100 mlrd. EUR. Padėsime paversti tikrove plataus užmojo susitarimą, patvirtintą 2015 m. gruodžio mėn. Paryžiaus klimato kaitos konferencijoje.

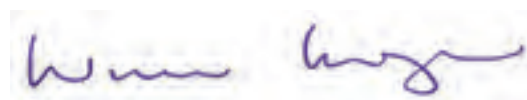
Esame įsipareigoję klimato kaitos projektams skirti ne mažiau kaip ketvirtadalį savo paskolų. 2015 m. šį įsipareigojimą gerokai viršijome. Be to, besivystančiose šalyse skolinimą klimato kaitos projektams iki 2020 m. nusprendėme didinti iki 35 % visų paskolų.

2015 m. EIB greitai reagavo į pabėgėlių krizę, finansuodamas laikino pabėgėlių būsto projektus pabėgėlius priimančiose šalyse ir ilgalaikes investicijas regione, iš kurio plūsta pabėgėliai. Pavyzdžiui, lapkričio mėn. EIB sudarė 50 mln. EUR vertės sandorį su Jordanija vandentiekio linijai finansuoti siekiant aprūpinti vandeniu šiaurinę šalies dalį. Dėl pabėgėlių iš Sirijos Jordanijoje dar labiau pablogėjo ir taip nepakankamas vandens tiekimas. Dėl to taip pat gali kilti konfliktų tarp pabėgėlių ir vietos gyventojų. Tokie projektai kaip vandentiekio tiesimas turėtų sušvelninti šią įtampą. Padėdami šalia konflikto zonos esančioms valstybėms, mažiname pabėgėlių motyvaciją keliauti toliau ieškoti prieglobsčio Europoje; suteikiame jiems galimybę likti arčiau namų ir kurti naują gyvenimą ten.

Suprantama, daugiausia dirbame Europoje. Graikijoje suteiktų paskolų dalis sudaro 10 % šalies BVP. Planuojame šią dalį dar didinti. 2015 m. EIB aktyviai veikė ir kaimyninėse šalyse. Vasarą vyko intensyvios derybos, kad būtų greičiau suteikta 520 mln. EUR paskolų garantija Pasaulio bankui, finansavusiam šildymo dujų pirkimo sandorį Ukrainoje. Derybas temdė karo debesis ir didelių kančių grėsmė atšiaurią žiemą, jei dujos nebūtų tiekiamos. Laimei, Banko energetikos specialistams pavyko susitarti.

EIB veikla, jos poveikis jaučiamas ir visame pasaulyje. Pastaraisiais metais EIB grupės vaidmuo padedant Europai vystytis ir atsiliepti į vietos bei pasaulio iššūkius nuolat didėjo. Šioje ataskaitoje parodoma, kad 2015 m. ta tendencija dar sustiprėjo.

Werner Hoyer

Visas FINANSAVIMAS

EIB
77,5 mlrd^{EUR}

EIF
7 mlrd^{EUR}

18,7 mlrd^{EUR}
inovacijoms
ir įgūdžių
ugdymui

28,4 mlrd^{EUR}
mažosioms ir
vidutinėms
įmonėms

19,1 mlrd^{EUR}
infrastruktūrai

2015 m. SVARBIAUSI RODIKLIAI

ESIF

Europos strateginių investicijų fondas 2015 m.

→ EIB grupė patvirtino arba pasirašė sutartis dėl **126** projektų

→ **7,5** mlrd. EUR – finansavimui pagal ESIF

→ Bendra sukauptų investicijų suma – **50** mlrd. EUR

→ **22**-ose iš 28 ES šalių

19,6 mlrd
aplinkai

Klimato kaita ir aplinka – beveik **50 %**
EIB patvirtintų projektų dėmesio centre

81 000 MVĮ pasinaudos EIF finansine parama – ji stiprins Europos ekonomiką ir padės kurti darbo vietas

Kurkime inovacijas dabar

EIB veiklos tikslas – kol nevēlu, inovacijų srityje panaikinti atotrūkį tarp Europos ir JAV bei Japonijos.

EIB supranta, kad reikia skubiai keisti dėl dešimtmečiais trukusio nepakankamo inovacijų finansavimo ir nepakankamai įvertintos jų svarbos susidariusią padėtį. Dauguma šioje ataskaitoje minimų projektų atsirado siekiant ją ištaisyti.

Šiandien inovacijos suprantamos kitaip nei anksčiau. Neužtenka tik sukurti naują produktą. Svarbu ir tai, kaip jį gaminate. Debesų technologijos jau kontroliuoja sistemas, kurios valdys įvairiose pasaulio šalyse įsikūrusias gamyklas taip siekiant masto ekonomijos. Skaitmeninės tiekimo ir pristatymo grandinės automatiškai veiks visą parą.

Gamybos procesą pakeisti skaitmeniniu – svarbiausias dalykas pertvarkant šiandienos verslo pasaulį. JAV įmonės turi didelį pranašumą paslaugų sektoriuje, nes per pastaruosius du dešimtmečius sukūrė daugiau pažangių skaitmeninių technologijų, o Europos įmonės vis dar pirmauja gamybos srityje. Tačiau po kelerių metų ir gamybos procesas bus visiškai skaitmenizuotas. Europa turi kuo greičiau skirti didžiules investicijas inovacijoms gamybos sektoriuje ir drąsiau taikyti naujus metodus, kurie gali būti labai rizikingi, tačiau gali duoti ir didelę

grąžą, – arba yra didelė tikimybė, kad Europos žemynas atsiliks nuo JAV daugeliui metų.

Praėjusio amžiaus paskutinį dešimtmetį inovacijų srityje JAV įmonės pralenkė Europos įmones, todėl skaitmeninių paslaugų sektoriuje vyrauja Amerikos įmonės – „Google“, „Amazon“, „Facebook“, „Apple“. Metai po 2008-ųjų finansų krizės dar labiau parodė, kad Europa nepakankamai konkurencinga. Viena iš priežasčių, kodėl Europos ekonomika neatsigavo taip smarkiai ar greitai, kaip JAV, buvo ta, kad Europa jau seniai atsilieka nuo JAV investicijų į mokslinius tyrimus, skaitmenines technologijas ir švietimą srityje.

Tokį atsilikimą investicijų srityje lėmė struktūrinės priežastys. JAV veikia kaip vienas vieną kalbą vartojantis subjektas, o Europos bendroji rinka dar nebaigta kurti. Darbo jėgos judumą riboja mūsų kalbų įvairovė. Šalys tam pačiam produktui vis dar

Didžiausiai Lenkijos vaistų gamintojai „Polpharma“ suteikta 45 mln. EUR paskola bus panaudota dabar taikomo gydymo vaistais nebrangių alternatyvių gydymo būdų moksliniams tyrimams finansuoti.

taiko skirtingus reikalavimus. Integracija mums buvo labai naudinga, tačiau Europos rinka dar toli gražu nėra visiškai integruota bendroji rinka.

Net tai, kad Europos įmonės labai priklauso nuo bankų finansavimo, labai nepalanku inovacijoms diegti. Inovacijoms rasti dažnai reikia, kad kažkas pastebėtų perspektyvius projektus ir imtųsi rizikos juos įgyvendinti, įskaitant finansavimą. Tuo ir užsiima rizikos kapitalo teikėjai, o JAV rizikos kapitalo rinka kur kas labiau išvystyta.

Reikia didžiulių investicijų. EIB ekonomistų tyrimas rodo, jog Europai reikia 130 mlrd. EUR papildomo kapitalo per metus, kad pasiektų ES tikslą 3 % BVP skirti moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai, – būtent tokia suma mus priartintų prie kitų pažangiųjų šalių moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai skiriamų investicijų rodiklio. Tai dar ne viskas. Europai reikia 90 mlrd. EUR per

metus, kad neatsiliktų nuo pažangiausių gamybos technologijų, 35 mlrd. EUR per metus, kad prilygtų JAV rizikos kapitalo investicijomis, 10 mlrd. EUR – moderniai švietimo infrastruktūrai ir 65 mlrd. EUR, kad pasiektų plačiajuosčio ryšio, duomenų centrų pajėgumų ir kibernetinio saugumo ES tikslus.

Jei kyla klausimas, kodėl Europai reikia toliau integruotis, atsakymas yra šios užduoties mastas. Nė viena Europos valstybė negali jos atlikti viena. EIB yra inovacijų finansavimo priešakyje. Praeitais metais inovaciniams projektams skyrėme rekordinę 18,7 mlrd. EUR sumą, palyginti su mažiau kaip 10 mlrd. EUR 2008 m. Visos šios investicijos strateginės.

Bandome įžvelgti, kuo inovatyvus kiekvienas mūsų vertinamas projektas, ir tikimės, kad Europos bendrovėms inovatyvumas taps įprastu dalyku.

Mes jus palaikome

EIB tol remia inovatyvias verslo sritis, kurioms rasti privačių lėšų sunku, kol jos tampa įprastos ekonomikos dalimi.

Gruodžio mėn. pradėjusi veikti Sestos saulės fotovoltinė elektrinė gamina švarią elektros energiją, kurios kiekis atitinka maždaug trečdalį netoliese esančio Bordo miesto gyventojų namuose suvartojamos energijos. Jos 1 mln. EUR vertės fotovoltinių modulių paleidimas taip pat žymi svarbų poveikio klimatui nedarančios energijos kūrimo etapą: Sestos fotovoltinės energijos elektrinė yra pirmas didelis projektas, iš tikrųjų gebantis konkuruoti su iškastinį kurą naudojančiomis elektrinėmis.

Tai ilgalaikio saulės fotovoltinės energijos pramonės vystymo kulminacija. Praeito amžiaus dešimtajame dešimtmetyje ir didžiąją šio šimtmečio pirmojo dešimtmečio dalį kiekvienais metais ji didėjo labai pamažu. Tačiau vystantis technologijoms ir stiprėjant masto ekonomijai įvyko sprogimas. Saulės energetikos pajėgumas šiuo metu devynis kartus didesnis už buvusįjį 2009 m. EIB šiame kelyje visą laiką buvo kartu.

„Sestos fotovoltinės energijos elektrinė yra pirmas didelis projektas, iš tikrųjų gebantis konkuruoti su iškastinį kurą naudojančiomis elektrinėmis, – sako EIB Atsinaujinančiosios energijos skyriaus vyresnysis inžinierius Davidas Gonzálezas García. – Jau penkiolika metų mažėja sąnaudos, o dabar yra didesnė pasiūla, standartizuota įranga ir didelė masto ekonomija.“

Kitas žingsnis – jūros vėjo ir koncentruota saulės energija

EIB įprasta dalyvauti saulės fotovoltinės energijos projektuose, kai nepritraukiama pakankamai

„Belwind“ vėjo jėgainių parkas jūroje, 46 km nuo Belgijos pakrantės

privačių investicijų. Tai neretai padėjo užtikrinti mokslinių tyrimų tęstinumą, o patį sektorių pavertė ekonomiškai perspektyvia sritimi. EIB laikosi panašaus požiūrio ir į kitą, mažiau išvystytą, atsinaujinančiosios energijos sektorių, kuriame jis investavo dideles sumas, t. y. į britų, vokiečių ir belgų vėjo jėgainių parkus jūroje, be to, investavo į galingą koncentruotos saulės energijos elektrinę Varzazate (Marokas), kurią numatyta paleisti 2016 m. **Jūros vėjo ir koncentruotos saulės energijos jėgainės šiuo metu gamina santykinai nedidelę pasaulio elektros energijos dalį, bet saulės fotovoltinės energetikos vystymosi raida yra mums sektingas pavyzdys.**

Sestoje – žemumose tarp Bordo ir Atlanto vandenyno įsikūrusiame mieste, kuriame gyvena 16 000 gyventojų, vasarą temperatūra pakyla iki 42°C ir būna daug saulės. Atsinaujinančiosios energijos bendrovė „Neoen“ 2015 m. čia pastatė didžiausią Europoje saulės fotovoltinę elektrinę.

Jūros vėjo jėginių pramonės
nebūtų, jeigu ne EIB.

„Dabar saulės fotovoltinė energija tikrai konkurencinga, – sako „Mirovos“ atsinaujinančiosios energijos fondų Paryžiuje investicijų direktorė Céline Lauerjat. – Fotovoltinės energetikos pramonei tai ypatingas metas.“

„Mirovos“ investicinis fondas „Eurofideme III“ valdo 180 mln. EUR kapitalą. Į 285 mln. EUR vertės Sestos projektą jis investavo 30 mln. EUR. Tai reiškia, kad ir EIB turi našaus kapitalo dalį, nes yra investavęs į „Eurofideme III“. Be to, EIB patvirtino 42 mln. EUR paskolų Prancūzijos bankui, kuris savo ruožtu finansuoja Sestos elektrinę.

Projektai, kuriems reikalingi ir inžinieriai, ir bankininkai

Norint suprasti, kaip vystėsi vėjo jėginių parkai jūroje, svarbu suprasti EIB vaidmenį remiant inovacijas. 2008 m., kai dėl pasaulinės finansų krizės

investuotojai ypač vengė rizikos, šis verslas galėjo žlugti. Nors *žemyniniai* vėjo jėginių parkai jau buvo gana gerai įsitvirtinę, *jūros* jėginių technologija tebebuvo pradiniam plėtros etape. Bet kai privačios investicijos išseko, į verslą žengė EIB. „Komerciniai bankai labai nenorėjo imtis bet kokios rizikos, – sako EIB Atsinaujinančiosios energijos skyriaus vadovas Alessandro Boschi. – Jei ne EIB, vėjo jėginės jūroje net nebūtų pradėtos statyti.“

Iš tiesų, 2008 m. investuoti į „Belwind“ projektą (Belgijos projektą didžiausiam Europoje vėjo jėginių parkui jūroje statyti už 46 km nuo Zebriugės kranto 37 metrų gylyje) būtų atrodę per daug rizikinga. „Privačių investuotojų nebuvo dėl finansų krizės“, – sako EIB projektų paskolų finansavimo specialistas Melchioras Kariglas.

Tačiau M. Kariglui ir jo kolegoms padarė įspūdj technologija, suteikianti galimybę „Belwind“ nuگرامzdinti pamatus jūroje giliau, nei tuo metu tai

buvo pavykę įgyvendinant kurį nors kitą projektą; sužavėjo ir viso plano drąsa – 17 kv. km plote pastatyti 55 turbinų bokštus. EIB finansavo „Belwind“ – skyrė maždaug 300 mln. EUR, t. y. pusę projekto vertės. Dabar „Belwind“ gamina pakankamai elektros 160 000 namų Belgijoje.

Nuo to laiko EIB dirba su dideliais jėgainių jūroje projektais visoje Europoje, ypač Jungtinėje Karalystėje, Nyderlanduose ir Vokietijoje. Netgi svarstoma galimybė investuoti į inovatyvų plaukiojančios vėjo jėgainės projektą Portugalijoje. **EIB finansavo maždaug du trečdalius visų Europos vėjo jėgainių jūrose pajėgumų.** Naujausias, rugsėjo mėn. EIB sudarytas didelis sandoris dėl 425 mln. GBP paskolos įmonei „Galoper Wind Farm“, jūroje statančiai 140 turbinų vėjo jėgainių parką už 27 km nuo Safolko pakrantės. „Galoper“ projektas finansuojamas pagal Europos strateginių investicijų fondo programą.

Kai mažinti yra gerai

Atsinaujinančiosios energijos ateitis – tai ne tik daugybė projektų išsivysčiusios ekonomikos šalyse. Pavyzdžiui, saulės fotovoltinė energija turi pranašumų, palyginti su kai kuriomis kitomis atsinaujinančiosios energijos technologijomis, – ji gali būti naudojama *labai mažoje* teritorijoje. Juk mažai tikėtina, kad kada nors savo sode statysite 90 metrų aukščio vėjo turbiną, bet įsirengti keletą saulės baterijų ant stogo tikrai galite. Dėl tokio pritaikomumo saulės energija yra labai patraukli net tolimiausiose pasaulio kampeliuose, kur nėra alternatyvių energijos šaltinių.

„Saulės energija iš tiesų vis populiarėja ten, kur nėra elektros tinklų, – sako EIB inžinierė Sophie Jablonski. – Pavyzdžiui, Afrikos kaimuose vienintelis šviesos šaltinis dažnai tėra žibalinės lempos, kurios brangios, o jų dūmai nuodingi.“

Milžiniška didelių Europos saulės energijos projektų masto ekonomija numušė saulės baterijų kainą tiek, kad dabar jas gali įsigyti net atskiros šeimos tolimuose regionuose. „Kuo daugiau tokių didelių saulės energijos projektų, kaip Bordo mieste, tuo didesnis poveikis saulės energijos įrangos, gamina mos Kinijos fabrikuose, kainai, – sako prieigos prie energijos šaltinių įmonės „Energy Access Ventures“, vienos iš EIB remiamų valdymo įmonių, valdantysis

partneris Michaelis Gera. – Didelis projektas Bordo bus naudingas smulkiems projektams Afrikoje.“

EIB remia tokius nedidelio masto projektus:

→ „Pamiga“ (*Participatory Microfinance Group for Africa*): EIB skolina 4 mln. EUR fondui, kuris savo ruožtu skolina mikrofinansavimo bendrovėms kaimiškojoje Afrikos dalyje. Šios bendrovės žmonėms teikia paskolas, kad jie įsigytų saulės energijai gauti reikalingus paketus (taip pat investuoja į drėkinimo ir geriamojo vandens įrenginius). Fondas veikia keliose Afrikos šalyse, pavyzdžiui, Benine, Burkina Faso, Kamerūne, Kenijoje, Madagaskare, Senegale, Tanzanijoje ir Toge.

→ „Energy Access Fund“: EIB investavo 10 mln. EUR akcinio kapitalo fonde, teikiančiame paskolas Rytų Afrikoje veiklą pradedančioms bendrovėms, kad jos gautų elektros energiją. Fondo tikslas – užtikrinti patikimą elektros tiekimą milijonui mažas pajamas gaunančių žmonių kaimo ir iš dalies urbanizuotose Užsachario Afrikos teritorijose.

„Afrikos mikrofinansavimas turi būti vykdomas taip, kad būtų atsižvelgta į gamtos apsaugą ir paisoma įtraukties siekiant jo tvarumo ir atsakingumo, – sako bendrovės „Pamiga“ generalinis direktorius Renée Chao-Béoffas. – Šioje žaliojo mikrofinansavimo ekonomikoje saulės fotovoltinė energija labai svarbi.“

Visuotinis atšilimas nepaiso valstybių sienų. Bordo ir Benino vartotojų dėka jų nepaiso ir EIB.

“ Didelis projektas Bordo galiausiai bus naudingas mažiems projektams Afrikoje.

EIB DARO

Nedidelė saulės baterija individualiam namui Tanzanijoje

INOVACIJOS – konkurencingumui

Europos ateitis priklauso nuo jos gebėjimo panaudoti inovacijas. Pramonei pereinant prie skaitmeninių gamybos metodų, didėja konkurencija su JAV ir kitomis išsivysčiusios ekonomikos valstybėmis. Investicijos šiam viešosios politikos tikslui įgyvendinti yra svarbiausias dalykas. Todėl skiriant ESIF paskolas toks svarbus yra inovatyvumo kriterijus.

18,7 mlrd^{EUR}

inovacijoms ir
įgūdžiams remti

finansuojant
projektus

inovacijų,

švietimo ir
mokymo,

mokslinių tyrimų
ir technologinės
plėtros srityse.

Bendra paskolų
moksliniams tyrimams
ir technologinei plėtrai
privačiame sektoriuje
vertė

4,9
mlrd. EUR.

Suteikta parama
daugiau kaip

50

privačiojo
sektoriaus bendrovių
moksliniams tyrimams
ir technologinei plėtrai.

Kad būtų pasiekti ES plačiajuosčio ryšio, duomenų centrų pajėgumų ir kibernetinio saugumo užtikrinimo tikslai, reikia 65 mlrd. EUR per metus. 2015 m. EIB sudarė daug sandorių, padėdamas pamatus šiam darbui.

15,3 mln. naujų ir atnaujintų skaitmeninių jungčių

Bendrovei „Telecom Italia“
500 mln. EUR – 7 mln. namų ūkių

Šiaurės-Pa de Kalė regionui 147 mln. EUR

Bendrovei „Orange Poland“ 190 mln. EUR

Elzase 380 000 jungčių

Žemutinei Saksonijai 150 mln. EUR

Hesenui 150 mln. EUR

Suomijai ir Estijai
150 mln. EUR

Bendrovei „Malta Telecom“ 30 mln. EUR

Inovacijos nekrinta iš dangaus. Kažkas turi jas sugalvoti ir vystyti. Šiandieniniai studentai kurs rytdienos inovacijas. Bet Europa atsilieka nuo JAV, kur kiekvieno studento aukštojo mokslo išsilavinimui skiriama du kartus didesnė suma. EIB paskolomis siekiama pakeisti šią tendenciją. 2015 m. suteikėme didžiausią kada nors universitetui teiktą paskolą – 278 mln. EUR Oksfordo universiteto mokslinių tyrimų laboratorijoms įrengti. Visoje Europoje 1,45 mln. studentų patiria EIB paskolų naudą.

Jorge Fernández Quesada, 22 metų medicinos prietaisų dizaino ir verslo studentas iš Malagos, buvo vienas pirmųjų, gavusių paskolą magistrantūros studijoms pagal Erasmus+ programą – EIF valdomą EK programą, pagal kurią teikiamos paskolos užsienyje studijuojantiems Ispanijos magistrantūros studentams ir kitiems europiečiams, studijuojantiems magistrantūroje Ispanijoje. Pagal Erasmus+ programą padengiamos studijų ir pragyvenimo išlaidos, o paskolą grąžinti pradėdama tik praėjus metams nuo studijų pabaigos. Vienų metų magistrantūros studijoms Londono imperatoriškajame koledže Jorge gavo šią paskolą iš „MicroBank“, kuris yra banko „La Caixa“ socialinis padalinys. Planuojama iki 2020 m. pagal Erasmus+ programą suteikti apie 3 mlrd. EUR paskolų 200 000 studentų.

Būkite išmanūs

ESIF

Janet Thickpenny su savo išmaniuoju skaitikliu namuose Velse

Išmanieji skaitikliai padeda vartotojams mažinti elektros energijos sąskaitas.

Panorėjusi puodelio kavos, Janet Thickpenny paprasčiausiai įjungdavo kavinuką vandeniui užvirti. Dažnai, kol vanduo kaisdavo, ji užsiimdavo kažkuo kitu, o kai prisimindavo kavą, vanduo jau būdavo atvėsęs. Tekdavo vėl jungti kavinuką.

Toks energijos švaistymas baigėsi, kai savo namuose Baryje, Vello pakrantės miestelyje, ji įsirengė išmanųjį skaitiklį. Dabar išmanusis skaitiklis savo ekrane parodo, kiek jai reikės mokėti už suvartojamą elektrą. Be to, atidžiau stebėdama, kiek suvartoja energijos, ji mato, kiek jai išleidžia. „Nepatikėsite, kiek energijos suryja kavinukas“, – sako ji.

Šiuo metu Europoje naudojami milijonai išmaniųjų skaitiklių. Jungtinės Karalystės vyriausybė nurodė iki 2020 m. pabaigos kiekvienuose namuose įrengti po išmanųjį skaitiklį. **JK iniciatyva reiškia, kad bus įrengta apie 53 mln. naujų elektros ir dujų skaitiklių, tam numatyta investuoti 10 mlrd. GBP.** Britanijoje išmanieji skaitikliai parodo, kiek elektros ar dujų suvartojama tikruoju laiku, savo ruožtu tai skatina vartoti mažiau. Toks metodas padeda vartotojams, kurie nori mažinti suvartojamos energijos kiekį, dėl to mažės ir išmetamųjų anglies dioksido dujų.

Išmanieji pinigai

Išmaniųjų skaitiklių projektui finansuoti skirta ir didžiausia pernai Europos investicijų banko pasirašyta paskola įgyvendinant Europos strateginių investicijų fondo (ESIF) programas. Turėdamas ESIF paramą, Europos investicijų bankas suteiks apie 500 mln. EUR paskolą 1,4 mlrd. EUR vertės išmaniųjų skaitiklių projektui finansuoti, kurį įgyvendina bendrovė „Calvin Capital“ – britų įmonė, energijos tiekėjų vardu finansuojanti ir valdanti naujųjų skaitiklių diegimą. ESIF tikslas – panaudojant EIB ir Europos Komisijos pradinį kapitalą, iki 2018 m. iš viso sutelkti 315 mlrd. EUR naujų investicijų.

“ Tai didžiulis projektas, bet galiausiai mums dalyvaujant rinka apsibranta su rizika ir užtikrina, kad projekto finansavimas didėtų.

Britanijos elektros tinklų įmonei įrengus išmanųjį skaitiklį, vartotojas nėra įsipareigojęs ilgą laiką naudotis tik šios įmonės paslaugomis. Įrengus išmanųjį skaitiklį, vartotojas gali bet kada nuspręsti pakeisti energijos tiekėją, tada elektros tinklų įmonei būtų sunku atgauti investicijos į skaitiklius sąnaudas. Bendrovė „Calvin Capital“ pripratusi spręsti tokias vartotojų maišymosi, kaip šis reiškinys vadinamas energetikos versle, problemas. Juk kaip tik „Calvin Capital“ nuo 2002 m. jau finansavo daugiau kaip šešių milijonų skaitiklių (įskaitant daugiau kaip milijoną išmaniųjų skaitiklių) įsigijimą ir įrengimą. **Tik šiuo vienu ESIF sandoriu padengiama dar septynių milijonų išmaniųjų skaitiklių vertė.**

Bendrovės sandoryje su EIB pasirinktas būdas apsaugo energijos tiekėją nuo vartotojų maišymosi

poveikio, nes vartotojų perėjimo pas kitą tiekėją problemas tenka spręsti ne elektros tinklų įmonei, o bendrovei „Calvin Capital“, kuri yra tikroji skaitiklių savininkė. EIB remiama, Mančesteryje įsikūrusi bendrovė taiko sprendimą, kuris veikia nepriklausomai nuo to, kurį energijos tiekėją pasirenka vartotojas.

Ekonominis poveikis didės

EIB suteikė šią paskolą pagal ESIF norėdamas parodyti, kad remia bendrovės „Calvin Capital“ taikomą modelį. Ši parama turėtų pritraukti daugiau investuotojų į energetikos sektorių ir prisidėti prie energetikos pramonės infrastruktūros modernizavimo. **Pasinaudodamas ESIF, EIB taip pat galėjo suteikti gerokai didesnę paskolą, negu būtų suteikiama skolinant pagal įprastų operacijų taisykles.**

„Tai didelis sandoris, bet galiausiai mūsų dalyvavimas gali padėti rinkai lengviau priimti riziką ir užtikrinti, kad projekto ekonominis poveikis ir toliau didės“, – sako EIB Projektų finansų skyriaus vadovas Peteris Jacobsas.

Pavyzdys užkrečia

Janet Thickpenny išmanusis skaitiklis ir jos dukras paskatino taupiau vartoti elektrą. „Jis pypteli perspėdamas, kad vartojame daugiau energijos nei įprasta, – pasakoja ji. – Tada mūsų jaunėlė puola višame name išjunginėti prietaisus.“

Dar daug reikės nuveikti, – ir investuoti, – kol bus įgyvendintas Britanijos vyriausybės išmaniųjų skaitiklių projektas. Bet iš dalies tam ir sukurtas ESIF – padėti duoti postūmį naujoms kryptims strateginiuose ekonomikos sektoriuose.

Ir tai jau duoda rezultatų. Dabar, kai EIB jau suteikė paskolą bendrovei „Calvin Capital“, o **pernai visoje Europos Sąjungoje pasirašė sutartis finansuoti 13 milijonų išmaniųjų skaitiklių**, Banko atstovas Peteris Jacobsas sako, kad į jį jau kreipėsi ir kitos JK bendrovės dėl panašių sandorių sudarymo.

Inovacijos gyvybei gelbėti

Taikant *InnovFin užkrečiamųjų ligų prevencijos finansinę priemonę* (angl. *InnovFin Infectious Diseases Finance Facility*) finansuojamas vakcinų, gydymo ir diagnostikos prietaisų kūrimas pradiniame rizikingame etape. Pirmoji 10 mln. EUR parama buvo skirta firmai „Cavidi“ – Švedijos biotechnologijų įmonei, kuriančiai prietaisą AIDS sergantiems pacientams gydyti tais atvejais, kai jų organizmo neveikia vaistai. Prietaisas, kurį bendrovė vadina *Ziva*, rinkoje pasirodys 2016 m. pabaigoje. Jis vadinamas „virusinio krūvio sekėju“. Iš 35 mln. sergančiųjų ŽIV pasaulyje 34 mln. gyvena neturtingose šalyse, kuriose nėra sudėtingos laboratorijų įrangos, būtinos vaistams nuo AIDS kontroliuoti. „Jie tiesiog neturi galimybės patikrinti“, – sako firmos „Cavidi“ direktorius Andrew Oldfieldas. Netrukus slaugytoja net tolimiausioje klinikoje galės paimti kraujo mėginį ir, pasinaudodama *Ziva*, gaus tyrimo atsakymą. „Kadangi esame maža įmonė, o technologija nauja, EIB parama buvo tiesiog būtina, – sako A. Oldfieldas. – Dabar yra didelė tikimybė, kad šis gaminy pasieks rinką ir tikrai padės žmonėms.“

Siekiamo didelių tikslų remdami **MAŽĄSIAS IR VIDUTINES ĮMONES**

Daugelis europiečių dirba mažosiose ir vidutinėse įmonėse, todėl remti šį sektorių yra itin svarbus tikslas. Bet mažosiose ir veiklą pradedančiose įmonėse gimsta ir inovatyvios idėjos. Europos konkurencingumas priklauso nuo solidžių investicijų į šį sektorių.

28,4 mlrd ^{eur} **mažosioms ir vidutinėms įmonėms**

2015 m. **EIB**

2015 m. **EIF**

Teikė paskolas Europos MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonėms, taip padėdamas sukurti ir išlaikyti **4,1 mln.** darbo vietų.

Sudarė dvigubai daugiau sandorių su MVĮ, finansuodamas 85 akcinio kapitalo ir 119 garantijų ir mikrosandorius, kurių vertė 6,96 mlrd. EUR, taip sutelkdamas **26,89 mlrd. EUR** investicijų.

Skyrė **29 %** paskolų mažosioms ir vidutinėms įmonėms.

Įvykdė 25 rizikos kapitalo sandorius, priimdamas įsipareigojimų už 812 mln. EUR, kurie pritrauks **3,4 mlrd. EUR** investicijų.

Suteikė paramą **13 %** daugiau mažųjų ir vidutinių įmonių.

Sudarė garantijų ir mikrofinansavimo sutarčių **29 %** daugiau nei planuota.

Garantijos augimui Ispanijoje ir Maltoje

EIB, EIF ir Europos Komisija pasirašė sutartis su Ispanijos ir Maltos finansų tarpininkais, kad jie valdytų mažųjų ir vidutinių įmonių augimui skirtas programas. EIF teiks MVĮ paskolų garantijas ir padengs 50 % jų nuostolių. Savo ruožtu tarpininkai teiks paskolas už mažesnes palūkanas. Numatoma, kad 16-oje Ispanijos regionų pagal šią programą MVĮ finansavimui bus skirta 3 mlrd. EUR. Maltos mažųjų ir vidutinių įmonių finansavimui pagal šią programą numatoma skirti 60 mln. EUR.

Energijos vartojimo efektyvumo projektai su mažosiomis įmonėmis

Nauja EIB ir Europos Komisijos bendradarbiavimo forma – įsteigtas *Energijos vartojimo efektyvumo privataus finansavimo fondas* (angl. *Private Finance for Energy Efficiency – PF4EE*), kuris finansuoja nedidelius vietos bankų valdomus energijos vartojimo efektyvumo projektus. Pirmieji sandoriai sudaryti Čekijoje, Ispanijoje ir Prancūzijoje. Banko tikslas – įgyvendinant Fondo programą, kasmet suteikti apie 250 mln. EUR paskolų sudarant sandorius su 10–15 bankų.

Prancūzijos ministrė Ségolène Royal pasirašant PF4EE sutartį su banku „Crédit Coopératif“

Kai Reinas maitina savo intakus

ESIF

Sebastianas Wilbsas savo fabrike prie Diuseldorfo

“ Tai buvo puikūs metai... viskas tapo įmanoma tik ESIF dėka.

Kaip didysis Europos investicijų planas pasiekia mažąsias įmones

Diuselio upė vingiuoja pro Gruiteno kaimą. Tada išsišakoja į keturis upelius, kurie įteka į Reiną. Šio išsiraizgiusio upelio paskutinių kilometrų žemėlapis panašus į Simonos Wilbs ir jos vyro Sebastiano paskolos, kurią jie gavo savo šeimos verslui Gruitene finansuoti, diagramą – sudėtingą garantijų ir netiesioginių garantijų struktūrą. Didžiosios Europos institucijos ir Vokietijos bankai, faktiškai finansuojantys šią paskolą, yra įsitikinę, kad taip, kaip mažoji upė maitina didžiąją, mažosios įmonės, tokios kaip Simonos ir Sebastiano metalo liejinių įmonė, turi išlikti, kad aplink jas klestėtų didesnio masto ekonomika.

Todėl Wilbsų šeimai suteikta kredito linija svarbi ne tik grupei žmonių, dirbančių jų įmonėje, – nors šiuo konkrečiu atveju ji gyvybiškai būtina. „Jei nebūtume gavę paskolos, neturėtume ir verslo“, – sako Simona, dirbanti kartu su vyru, dviem visą darbo dieną dirbančiais samdomais darbuotojais (tarp jų yra ir jos svainis) ir dar trimis ne visą darbo dieną dirbančiais asmenimis, įskaitant ir šį verslą įkūrusį jos tėvą.

„Čia nedidelė įmonė. Tai šeimos verslas. Bet vis tiek mėnesio pabaigoje mums reikia turėti pinigų darbininkų atlyginimams sumokėti, kol užsakovai atsiskaitys su mumis.“

Skubame įgyvendinti ESIF

EIF, padėjęs finansuoti Wilbsų 30 000 EUR kredito liniją, visoje Europoje skatina finansuoti mažųjų ir vidutinių įmonių verslą. Nuo 2015 m. ESIF parama naudojasi Įmonių ir MVĮ konkurencingumo programa (MVĮKP) – Europos Komisijos vardu EIF valdoma programa. Dėl šios paramos MVĮKP galėjo du kartus padidinti savo garantuojamų paskolų sumas, o EIF partneriai gali du kartus greičiau skolinti arba teikti paskolų garantijas.

EIF dalis ESIF turėtų sutelkti 75 mlrd. EUR mažosioms ir vidutinėms įmonėms. Pavadinkime tai Reino pagalba daugeliui į jį sutekančių Diuselio upelių.

Šios programos tikslas toks, kad faktiškai mažosioms įmonėms skolinantys bankai kuo mažiau jaudintųsi dėl paskolos rizikos, nes MVĮKP didžiąją dalį rizikos perkelia EIF, gaunančiam paramą iš ESIF. Žinoma, **dėl šios priežasties didesnė tikimybė, kad bankas tikrai suteiks paskolą, – mažosioms įmonėms tai labai gerai.** „Toks kreditavimas atlieka gyvybiškai svarbų vaidmenį pradedančiosioms ir neseniai pradėjusioms veiklą įmonėms, – sako pirmininko pavaduotojas KfW produktų vadybai Frankfurte Larsas Testorfas. – Be šios paramos daugeliui mažųjų įmonių bankai paskolos nesuteiktų.“

2015 m. EIF pasirašė sutartį su KfW iki 2018 m. Vokietijos pradedančiosioms įmonėms suteikti 1 mlrd. EUR paskolų. **Jomis galėtų pasinaudoti daugiau kaip 20 000 Vokietijos pradedančiųjų įmonių.** Sudaryti tokį sandorį 2015 m. be ESIF paramos EIF nebūtų galėjęs, nes MVĮKP tokių lėšų nebūtų buvę.

Užpildyta rinkos spraga

Europoje mažosioms įmonėms sunku gauti paskolas. Nors bankai turi daug lėšų, finansuoti mažesnes įmones jiems atrodo labiau rizikinga nei didesnes. ESIF siekia, kad į verslą investavę lėšas bankai ir privatūs investuotojai jaustųsi saugesni. Tai svarbu ir Čekijoje, kur 2015 m. rugpjūčio mėn. EIF su valstybiniu Čekijos ir Moravijos garantijų ir plėtros banku (ČMGPB) pasirašė sutartį dėl netiesioginės garantijos teikimo ČMGPB suteiktoms garantijoms. „Pinigų užtenka, bet bankai reikalauja įkaito, o jo nėra, – sako Prahėje įsikūrusio banko vykdomojo direktoriaus pavaduotojas Lubomiras Rajdlis ir priduria: – Mūsų programa iš tiesų užpildo šią spragą.“

Iki 2015 m. pabaigos ČMGPB suteikė **garantijomis užtikrintų paskolų daugiau kaip 400 mažųjų įmonių.** „Tai buvo puikūs metai, – sako L. Rajdlis. – EFSI palaikoma MVĮKP garantija padėjo tai įgyvendinti.“ L. Rajdlis tikisi, kad pagal programą per

ateinančius dvejus metus **1 400 mažųjų įmonių** bus suteikta paskolų už 160 mln. EUR.

Viena pirmųjų ČMGPB suteiktų garantijų buvo dėl 92 500 EUR paskolos atliekų tvarkymo įmonei „OVEX Plus“, įsikūrusiai Ostravoje, trečiame pagal dydį Čekijos mieste. Paskola ir kitos įmonės turimos lėšos panaudotos įsigyti naujai technologijai, naudojamai be dulkių saugoti Moravijos ir Silezijos energijos, anglių ir metalo pramonės įmonėse susidarantiems pelnams. Tai svarbu regione, kuriame pramonė neigiamai veikia oro kokybę. „Šios technologijos padeda tvariai ir veiksmingai gerinti mūsų padėtį energijos rinkoje, – sako OVEX vykdomasis direktorius Mirosław Olszowy. – Naujoji technologija taip pat turi teigiamų aspektų aplinkos apsaugos požiūriu, tai svarbu, ypač mūsų regionui.“

...ir prie Dunojaus

Šios nedidelės paskolos suteikia galimybę ESIF pasiekti kiekvieną Europos kampelį. Dunojaus pakrantėje Bulgarijoje Georgis Dikovas vadovauja gamyklai, gaminančiai pastolius ir statybų įrangą. Jis gavo 34 000 EUR paskolą iš Sofijoje esančio „Cibank“ banko, kad galėtų Vokietijoje nusipirkti naudotą kombainą. „Bulgarijoje naudinga turėti daugiau nei vieną pajamų šaltinį, – sako G. Dikovas; jis samdo 45 žmones dirbti gamykloje ir dar penkis – darbui 100 hektarų ploto žemės ūkio paskirties

lauke. – Jei nesiseks vienas verslas, antrasis padės jį išlaikyti, kol padėtis pagerės.“

G. Dikovo įmonė yra įsikūrusi Oriachove – 5 000 gyventojų turinčiame miestelyje, kuriame nedarbo lygis didesnis nei Bulgarijos vidurkis, o algos perpus mažesnės nei valstybės vidurkis. Šiame regione gana mažai aukštos kvalifikacijos darbuotojų. „Mokau išsilavinimo neturinčius žmones ir taip padedu jiems tapti specialistais“, – sako G. Dikovas.

Pirmųjų 104-ių „Cibank“ paskolų, suteiktų pritaikius ESIF garantiją, vertė – 17,7 mln. EUR. Iki 100 mln. EUR programos įgyvendinimo pabaigos „Cibank“ tarnautojai numato **Bulgarijoje paremti 700 mažųjų ir vidutinių įmonių.**

Nesvarbu, ar įmonė yra prie Reino, ar prie Dunojaus, – ESIF parama MVĮKP programai jau plukdo Europos ekonomiką pirmyn.

“ Jei nebūtume gavę paskolos, mūsų verslo nebūtų.

leškant finansinio prieglobsčio

| Pabėgėliams mikrofinansavimas dažnai yra vienintelis būdas gauti lėšų

Dar Irake studijuodamas inžinerijos mokslus Saidas al-Obaidis sukūrė būdą siųsti užduotus pranešimus tarp Sadamo Huseino režimo priešininkų. Kai 1992 m. pogrindyje veikusi grupė buvo likviduota, vieni S. al-Obaidžio bendražygiai buvo nuteisti mirties bausme, kiti įkalinti iki gyvos galvos. S. Huseinas įmetė S. al-Obaidį ketveriems metams į liūdnai pagarsėjusį Abu Graibo kalėjimą. Nušalinus diktatorių, S. al-Obaidis pabėgo iš šalies dėl religinio persekiojimo.

Į Belgiją jis atvyko kaip pabėgėlis ir čia nusprendė pradėti kompiuterių remonto verslą. Bankai atsisakė suteikti 3 000 EUR paskolą, kurios jam reikėjo dirbtuvei išsinuomoti. Tada jis kreipėsi į „microStart“ – Briuselyje įsikūrusią mikrokreditavimo įstaigą, teikiančią nedideles 500 EUR vertės paskolas. Paėmęs keletą „microStart“ paskolų ir įdėjęs daug darbo, šiandien S. al-Obaidis džiaugiasi, kad jo parduotuvė žaliame Anspacho bulvare Briuselio centre dirba pelningai. „Bendrovės „microStart“

darbuotojai – labai malonūs žmonės. Dar prieš gaudamas paskolą jaučiau, kad jie yra mano draugai“, – sako jis.

Naujoje šalyje įsikūrę pabėgėliai, tokie kaip S. al-Obaidis, turi nedaug galimybių gauti paskolą. Net migrantus iš pačios ES vis dažniau atmeta automatizuoto bankų paskolų apdorojimo sistema, nes apie juos neturi pagrindinių duomenų. Dėl šios priežasties 2015 m. EIF pratęsė vykdomą mikrofinansavimo programą ir pasirašė garantijų sutartis su šešiomis Europos mikrofinansavimą teikiančiomis kredito įstaigomis, kurios 20 000 mažųjų įmonių suteiks paskolų už 237 mln. EUR. **Kadangi daug pabėgėlių atvyksta iš Artimųjų Rytų, be to, daug darbininkų keliauja ieškodami stabilų pajamų pačioje ES, šios paskolos tampa vis svarbesnės žemyno ekonominei ateičiai.** Jau dabar mikrofinansavimą teikiantys kreditoriai nurodo, kad beveik 70 % jų klientų yra užsieniečiai.

“ Dar prieš gaudamas paskolą
jaučiau, kad jie yra mano draugai.

Apsauga nuo vadinamųjų „paskolų ryklių“

„Nemažai dabar pabėgėlio statusą įgijusių žmonių taps mikrofinansavimą teikiančių įmonių klientais, – sako „Fair Finance“ įkūrėjas Faisalas Rahmanas, kurio bendrovė, gavusi EIF garantiją, Londone teikia socialinio finansavimo paslaugas. – Daugelis kitų dirbs nedidelėse įmonėse, gavusiose mikrofinansavimo paskolas.“ Bendrovės „Fair Finance“ ir kiti socialiniai kreditoriai siekia ištraukti mažąsias bendroves iš didelės skolinimo kainas nustatančių skolinio gniaužtų. Per metus susidarantis skirtumas tarp sumos, kurios reikia mažosioms įmonėms, ir tos, kurią joms paskolintų bankai, siekia 2 mlrd. GBP.

Mikropaskolos daugeliui pabėgėlių yra vienintelė reali viltis. Antai Vardanas Babayanas sėkmingai

perkėlė Armėnijos virtuvę ten, kur į maistą žiūrima labai rimtai – į Toskanos miestą Florenciją. Jis išvyko iš Armėnijos vidaus neramumų laikotarpiu, blaškėsi po Rusiją, Ukrainą, persikėlė į Austriją, kol atsidūrė Italijoje. Vietos bankai atsisakė jam padėti, todėl metus Florencijoje gyveno be darbo, kol pagaliau surado visoje Italijoje veikiančią mikrofinansavimo įmonę „PerMicro“. V. Babayanas gavo 25 000 EUR paskolą, už kurią atidarė tradicinių armėniškų patiekalų restoraną. „Man tai buvo galimybė Italijoje atverti kampelį Armėnijos ir jaustis namuose, – sako jis. – Neturėjau kitokio pasirinkimo. Neturėjau plano B.“

Būti vertinamam

Bėgantieji nuo politinių neramumų ne visada ieško mažų paskolų. Pavyzdžiui, valstybinė Švedijos įmonė „Almi“, finansuojanti mažąsias įmones, suteikė 1,5 mln. EUR paskolą broliams iš Pakistano, sukūrusiems technologiją plokštėms iš ryžių luobelėjų gaminti. Nasiras Gillis jau gyvena Europoje ir tvarkė brolio įmonės „Green Plank“ eksporto reikalus, kai 2009 m. Pakistane prasidėjo politiniai neramumai. Jo brolis Jamshaidas, kuris buvo pasilikęs Lahore vadovauti įmonės gamybai, vis labiau negalėjo pakęsti korupcijos, ypač vietos elektros bendrovės vadovų spaudimo mokėti kyšius grasinant nutraukti fabrikui elektros tiekimą. Paskutinis lašas buvo, kai prasidėjus teisinei ir valdžios suirutei vagys nukreipė į Jamshaidą šautuvus. „Ten buvo košmaras, – sako Nasiras, dabar gyvenantis Malmėje. – Čia mus vertina kaip žmones ir kaip verslininkus. Ten mūsų nevertino niekaip.“

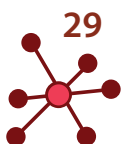
„Vertina“ yra teisingas žodis. 2015 m. broliai Gilliai, turintys leidimus gyventi Švedijoje, gavo Metų staitybininko apdovanojimą iš paties Švedijos valstybės simbolio – karaliaus Karolio XVI Gustavo rankų.

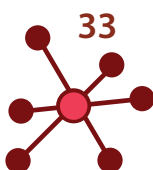

Europą jungianti INFRASTRUKTŪRA

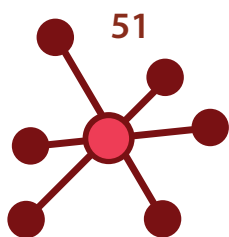
Prekyba yra pasaulinė. Jei Europos įmonės nori būti konkurencingos, jos turi būti sujungtos – viena su kita ir su visu pasauliu. EIB finansuoja technologijas, kurios padeda mūsų miestams geriau dirbti ir juos sujungia šiuolaikinėmis transporto jungtimis. Bet ekonominė sėkmė priklauso ir nuo geros sveikatos. Todėl remiame ir sveikatos priežiūros infrastruktūrą, gerinančią visų europiečių gyvenimo kokybę.

konkurencingo ir patikimo energijos tiekimo

strateginio transporto

miestų atnaujinimo ir regeneracijos srityse

Pagaminamos elektros energijos
pajėgumas **2 828 MW**
94 % atsinaujinančioji energija

20,8 mln. gyventojų tie-
kiamas saugus geriamasis
vanduo

Pastatyta arba atnaujinta
30 904 km elektros linijų

19,9 mln. naudojami geresnėmis
sanitarinėmis paslaugomis

2,5 mln. sumažėjo
potvynių rizika

EIB finansuoti projektai
tiekė elektrą **2,34 mln.**
namų ūkių

3,17 mln. naudojami
nauja arba atnaujinta
miestų infrastruktūra

Papildomai pervežta
380 mln. keleivių

Pastatyta arba atnau-
jinta **185 312** sociali-
nio arba prieinamo būsto
vienetų

9,8 mln. pagerintos
sveikatos paslaugos

Riedant per Italiją

EIB skyrė 300 mln. EUR naujiems traukiniams, važinėjantiems Lacijaus, Toskanos, Veneto, Pjemonto ir Ligūrijos geležinkeliais, įsigyti. Šis finansavimas yra puikus pavyzdys, kaip ESIF suteikia Bankui galimybę pritraukti įmonei privačių investuotojų. Gautus pinigus EIB panaudos Italijos valstybinės geležkelių bendrovės „Ferrovie dello Stato“ išleistoms obligacijoms pirkti. „Ferrovie dello Stato“ gautą pelną perduos patronuojamajai bendrovei „Trenitalia“, kuri ir pirs traukinius. Investuotojams reikėjo aiškaus signalo, kad „Ferrovie dello Stato“ obligacijų emisija bus nupirkta, nes gali būti, kad bendrovė netrukus bus iš dalies privatizuota. ESIF paskola parodė, kad šiuo galimai pereinamuoju laikotarpiu bendrovė turės EIB paramą – tokį žingsnį rinka įvertino labai palankiai, o „Trenitalia“ gavo progą atnaujinti savo riedmenų parką.

Leidžiantis po žeme

Kai žiemą temperatūra nukrinta iki minus 25°C, Espo miestas Suomijoje reklamuojasi kaip puiki vieta vaikščiojimui sniegbačiais šalia esančiame nacionaliniame parke, kviečia apsilankyti vietos ledo sode ir pasivažinėti po mišką šunų traukiamomis rogėmis. Tačiau žiemos stebuklų kraštas turi savo problemų, visų pirma nuotekų tvarkymo, daugiausia dėl to, kad nuotekų dumblas ir jam valyti naudojama įranga užšąla, ir ją reikia atšildyti. Tai brangiai kainuoja.

Ši problema sprendžiama įgyvendinant 371 mln. EUR projektą vandenvals įrenginiams statyti pamatinėje uolienoje po Blominmekiu, šiek tiek į vakarus nuo Espo. 200 mln. EUR projekto vertės dengia EIB. „Uoloje temperatūra labai maloni, – sako Helsinkio regiono aplinkosaugos paslaugų departamento, statančio įrenginius, direktorius Jukka Piekkari. – Ten tikrai nuostabu.“

Blominmekio nuotekų valymo įrenginiai pakeis 1963 m. atvirame lauke pastatytus nuotekų valymo įrenginius, o jų pajėgumas padidės du kartus ir bus galima aptarnauti 550 000 žmonių. Nors dalis įrenginių bus paviršiuje (daugiausia administraciniai pastatai ir biodujų saugykla), visas vandens valymo procesas bus vykdomas po žeme. Tai taip pat leis saugoti vietovės mišką, saugomų sibirinių voverių skraiduolių augimvietes.

Iš nuotekų dumblo naujieji valymo įrengimai išskirs

- 300 tonų per metus fosforo trąšoms gaminti,
- dar 300 tonų per metus azoto trąšoms gaminti,
- metano dujų, iš kurių bus pagaminama elektros 20 000 namų.

Amsterdamo uostas nepanašus į Jacques'o Brelis aprašytąjį

Kai Jacques'as Brelis rašė savo baladę apie Amsterdamo jūreivius, laivai įplaukdavo į uostą šiauriniu šliuzu, pastatytu 1929 m. Jie ir dabar taip daro, bet netrukus laivai įplauks daug didesniu naujuoju šliuzu. Eimeideno uoste pastačius didžiausią pasaulyje (500 metrų ilgio, 70 metrų pločio ir 18 metrų gylio) jūrų šliuzą, kurio statyba finansuota EIB 165 mln. EUR paskola, Amsterdamo uostas, ketvirtas pagal apkrovimą Europos jūrų uostas, bus sujungtas su Šiaurės jūros kanalu.

Baltijos valstybių energetinė nepriklausomybė

Operatoriaus „Amber Grid“ valdomas 110 km dujotiekis, kuriam finansuoti EIB suteikė 28 mln. EUR paskolą, jungia Lietuvos Klaipėdos uostą su šalies pagrindiniu dujų tinklu. Iš suskystintų gamtinių dujų terminalo šiuo dujotiekiu dujos bus transportuojamos į visą Lietuvą, taip pat į Latviją ir Estiją. Šalims, kurios šiuo metu yra priklausomos nuo Rusijos dujų tiekėjų, tai svarbus žingsnis energetinės nepriklausomybės link.

Kur reikia veikti greitai

ESIF

Kaip Europos ekonomikai skatinti skirta ES programa panaudojama Britanijoje didžiausiai greitosios pagalbos ligoninės statybai finansuoti.

Jei būsite Birmingeme ir jums nutirps kuri nors kūno dalis, sutriks kalba ir regėjimas, gali būti, kad skubėsite į miesto ligoninę. Greitosios pagalbos medikų grupė nustatys jus ištikus insultą ir suteiks pirmąją pagalbą. Bet specializuotam gydymui dešimt minučių būsite vežamas greitosios pagalbos mašina į už maždaug aštuonių kilometrų esančios Sandvelo ligoninės (Vakarų Bromviče) Neurologijos skyrių. Sunkios būklės ligoniui tos 10 minučių gali lemti gyvybę.

Šias dvi ligonines valdantis patikos fondas, siekdamas spręsti šią greitosios pagalbos paslaugų susiskaidymo problemą, stato naują ligoninės „Midland Metropolitan Hospital“ pastatą maždaug

„Greičiau suteikta tinkama medicinos pagalba reiškia, kad ligonis greičiau ir labiau pasveiks“, – sako Sandvelo ir Vakarų Birmingemo nacionalinės sveikatos priežiūros tarnybos patikos fondo (NHS Trust) medicinos dalies direktorius dr. Rogeris Stedmanas. – Galbūt net išgelbėsime gyvybę tiems, kurie neišgyventų dėl ilgai trukusio gydymo komplikacijų.“

ESIF – greitosios pagalbos ligoninei

669-ių lovų „Midland Metropolitan“ bus didžiausia Britanijoje greitosios pagalbos ligoninė ir antroji

pusiaukelėje tarp abiejų dabartinių ligoninių. Projekto vertė – 350 mln. GBP. Naujojoje ligoninėje bus gydomi ūmūs susirgimai, taigi visi regiono gyventojai žinos, kur kreiptis netikėtai susirgus kokia nors rimta liga, o atvykę iš karto gaus visų specialistų pagalbą. Tai tikrai turės poveikį apie 550 000 ligoninės aptarnaujamos teritorijos gyventojų sveikatai, o kartais ir jų gyvybei.

pagal dydį JK ligoninė, kuri specializuosis gydyti ūmius susirgimus. 120 mln. GBP ligoninės statybos sąnaudų finansuoja Europos investicijų bankas pagal Europos strateginių investicijų fondo (ESIF) programą, kuriai 16 mlrd. EUR garantiją skyrė Europos Komisija ir 5 mlrd. EUR – EIB iš nuosavų lėšų.

Svarbiausias ESIF tikslas – suteikti paramą projektams, kuriems būtų sudėtinga gauti konkurencingą finansavimą iš privačių investuotojų. Paprastai taip būna dėl tam tikros rizikos, kuri privatiems investuotojams gali būti visai nepriimtina arba dėl kurios projekto finansavimas gerokai pabrangsta.

Prisiimame riziką

Kalbant apie ligoninę „Midland Metropolitan“, rizika kilo dėl patikos fondo sutarties su privačiai

valdoma ir daugiausia privačiai finansuojama bendrove dėl naujosios ligoninės statybos ir eksploatacijos 30 metų.

JK vyriausybė pakeitė bendrąsias savo sutarties sąlygas – tokio tipo bendrovėms nustatė griežtesnius finansinių rodiklių reikalavimus, nors veiklos modelis yra praktiškai toks pats, kaip ir vadinamųjų privačiųjų ir viešųjų partnerystės. Kadangi „Midland Metropolitan“ buvo pirmoji didelė ligoninė, finansuojama pagal naujus reikalavimus, sutartis galėjo būti vertinama kaip rizikingesnė, negu anksčiau vykdyti panašūs projektai. Gali būti, jog privatus investuotojai būtų bijoję, kad jei kartais bendrovės finansiniai rodikliai suprastėtų, NHS patikos fondas galėtų lengviau nutraukti sutartį. Kita vertus, tokiu atveju investuotojams būtų sunkiau atgauti savo pinigus.

Viešosios ir privačiosios

Suteikęs 70 mln. EUR ESIF paskolą, EIB remia Airijos inovacinį sprendimą visoje šalyje statyti 14 pirmosios pagalbos centrų steigiant viešąją ir privačiąją partnerystę. Pagrindinė mintis: modernizuoti medicinos paslaugas ir suteikti kuo daugiau paslaugų vietoje.

Būtent tokio pobūdžio rinkos spragoms užpildyti 2015 m. buvo sukurtas ESIF. Todėl ir EIB pasirinko „Midland Metropolitan“ vienu iš pirmųjų savo ESIF projektų.

„Rinka dar neturi nuomonės, kaip vertinti naujos sutarties riziką, – sako EIB Projektų finansavimo skyriaus direktorius Peteris Jacobsas. – Mums tokia rizika priimtina, ypač turint galvoje, kad įgyvendinant projektą bus atgaivintas senas pramoninis rajonas.“

Nuo varžtų ir sriegių prie elektroninių įrašų

Ligoninė „Midland Metropolitan“ bus pastatyta Smetvike, į vakarus nuo centrinio Birmingemo, ten, kur devyniolikto amžiaus penktajame dešimtmetyje buvo gaminami varžtai ir sriegiai, o visai neseniai – ir automobiliai. Kai 2018 m. spalio mėn. ligoninė bus baigta, joje bus devynios operacinės, didžiulis intensyviosios terapijos skyrius ir gimdymo skyrius su dviem specializuotomis operacinėmis.

Kai naujoji ligoninė pradės veikti, joje bus keletas inovacijų:

→ joje nebus jokių popierinių dokumentų – visi ligoninės darbuotojai galės iš karto pamatyti elektronines visų 400 000 pacientų (tiek numatoma gydyti kiekvienais metais) medicines korteles;

→ „skubios pagalbos klinika“ priims naujus pacientus ir greitai nukreips juos pas aukštesnės kvalifikacijos specialistą. Dėl to daug žmonių, kurie dabar ligoninėje būtų palikti ilgesniam laikui, bus greitai išrašyti.

„Mūsų tikslas – greitai įvertinti, iširti ir gydyti pacientus, kad jiems nereikėtų ligoninėje būti ilgiau nei būtina, – sako Patikos fondo direktorius medicinai ir greitajai pagalbai dr. Matthew Lewisas. – Naujoje aplinkoje tikrai suteiksime geresnes sveikatos priežiūros paslaugas.“

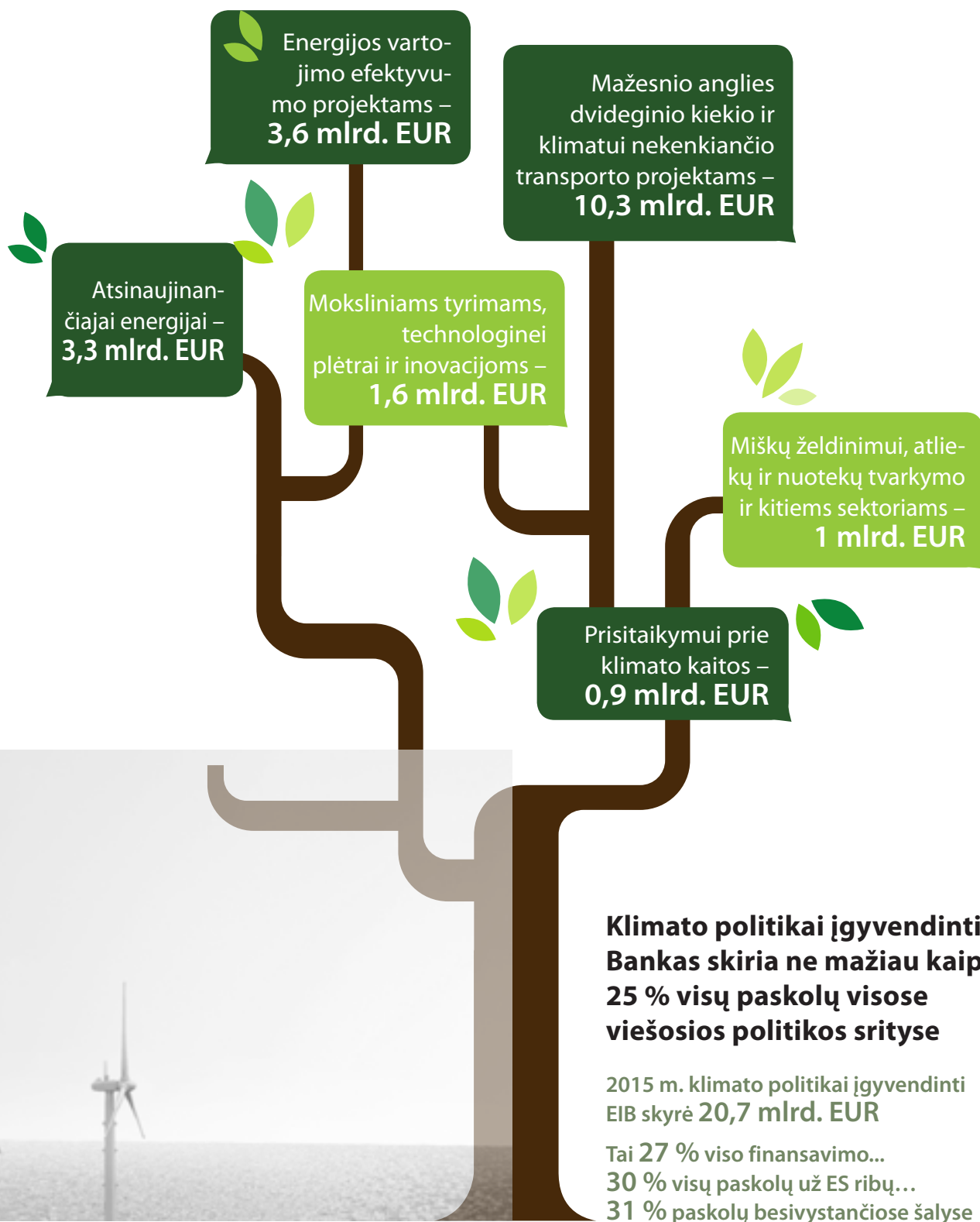

KLIMATO ir APLINKOS APSAUGA visų ateičiai

Remiame projektus, kuriais siekiama, kad oras būtų švaresnis, būtų išsaugota biologinė įvairovė, užtikrintas tvarus transportas, saugodami aplinką, kurioje gyvens mūsų vaikai, net tais atvejais, kai diegdami inovacijas kuriame turtingesnę jų ateitį.

19,6 mlrd EUR
aplinkos projektams

Dėl mažesnio finansinio svėro didėja investicijos

Kaip „Copenhagen Infrastructure II“ investuoja pensijoms skirtas lėšas į atsinaujinančiąją energiją

Lengvi 67 vėjo turbinas, kurių kiekviena yra 90 metrų aukščio, audringoje Šiaurės jūroje – nelengvas uždavinys. Paversti medienos atliekas elektros energija – taip pat ne vaikų žaidimas. Bet pabandykite šių projektų įgyvendinimui surinkti milijardus eurų iš investuotojų, kurie paprastai nelinkę rizikuoti. Tam reikia gerokai novatoriškesnio mąstymo.

Su tokiu iššūkiu susidūrė ir Danijos atsinaujinančiosios energijos infrastruktūros fondo valdytoja „Copenhagen Infrastructure Partners“, įsteigusi trečią didelį investicinį fondą. Planuodama investicijas, kurių finansinis svėras gerokai mažesnis nei kitų panašių fondų, bendrovė pritraukė apie 2 mlrd. EUR – daugiausia iš pensijų fondų ir kitų paprastai konservatyvių investuotojų.

Jeigu ne pažangi fondo vadovų sugalvota struktūra, dauguma institucinių investuotojų greičiausiai nebūtų investavę savo pinigų į naujas energetikos technologijas, kurios įprastai vertinamos kaip gana rizikingos investicijos. „Norėjome, kad šių rūšių investicijos būtų patrauklios ir lengvai prieinamos instituciniams investuotojams“, – sako „Copenhagen Infrastructure Partners“ viceprezidentė Stephanie Bendorff Røpcke.

Šio darbo rezultatas – 2014 m. rugsėjo mėn. įsteigtas „Copenhagen Infrastructure II“ fondas, į kurį savo pinigus investavo aštuoni Danijos instituciniai investuotojai. Iki 2015 m. liepos mėn., kai lėšos buvo surinktos, šis fondas turėjo devyniolika investuotojų, įskaitant EIB, **pirmą kartą panaudojusį ESIF modelį akcinio kapitalo daliai įsigyti.**

Investuotojų poreikiai ir ESIF vaidmuo

Pagrindinis ESIF tikslas – pritraukti privačius investuotojus į tas sritis, kurių paprastai jie vengia. Taip patenkinami investuotojų poreikiai ir

įgyvendinamas ESIF politikos tikslas. „Instituciniai investuotojai turi daug pinigų, kuriuos jiems reikia investuoti, nes šiuo metu palūkanų normos labai mažos, o jiems reikia didesnio pelno“, – teigia viena iš EIB Klimato kaitos ir aplinkos skyriaus kapitalo fondų vadovų Barbara Boos. Instituciniai investuotojai neretai prisibijo ne visai išbandytų technologijų. Jų tikslas – patikimos investicijos, nes jų pareiga yra apsaugoti gyventojų pensijoms skirtas lėšas. „Copenhagen Infrastructure II“ fondo struktūra „leidžia nukreipti jų lėšas į investicijas, kurių paprastai jie nefinansuotų“, kaip sako B. Boos.

Pensijų fondas „PensionDanmark“ yra pagrindinis bendrovės „Copenhagen Infrastructure II“ investuotojas ir vienas aktyviausių institucinių investuotojų, palaikančių nedidelio anglies dioksido kiekio projektų finansavimą. Jis padėjo sukurti tokį fondo modelį, koks būtų patrauklus instituciniams investuotojams. „Tokio rezultato mes ir siekiame, todėl norėjome paremti fondą, pasinaudodami ESIF investicijų programa“, – sako B. Boos. ESIF suteikia EIB galimybę investuoti sumas, kokios anksčiau būtų buvusios neįmanomos. „Copenhagen Infrastructure II“ kaip tik atitinka tą poreikį. Anksčiau EIB investicijos į akcinį kapitalą būdavo mažesnės, paprastai

Turbinos parengtos žygiui į jūrą statant Veja Matės vėjo jėgainių parką

“ *Copenhagen Infrastructure II* fondo struktūra leidžia nukreipti institucinių investuotojų lėšas į investicijas, kurių jie paprastai nefinansuotų.

Jeį norėsite giliai vandenyje pastatyti 90-ies metrų turbiną, jums reikės vieno iš jų

ne didesnės kaip 50 mln. EUR. Pasinaudodamas ESIF, EIB galėjo padidinti savo dalį „Copenhagen Infrastructure II“ kapitale iki 75 mln. EUR.

Kaip nedidelis finansinis svertas atneša didelius pinigus

Vienas patraukliausių dalykų į „Copenhagen Infrastructure II“ fondą investuojantiems instituciniams investuotojams yra tas, kad fondas numato investuoti taikydamas nedidelį finansinį svertą. „Copenhagen Infrastructure II“ paprastai finansuoja savo projekto dalį įsigydamas privilegijuotųjų akcijų arba derindamas investicijas į akcijas ir skolos vertybinius popierius. Todėl gaunamas gerokai mažesnis svertas nei kitų panašių infrastruktūros fondų, o „Copenhagen Infrastructure II“ investicijų rizika tiek sumažėja, kad jame gali dalyvauti net santykinai konservatyvūs instituciniai investuotojai. „Mūsų

investuotojai tokie, kad jiems fondas yra labiau obligacijų alternatyva, o ne rizikinga investicija į privatųjį akcinį kapitalą“, – sako „Copenhagen Infrastructure II“ fondo atstovas Bendorffas Røpcke.

„Copenhagen Infrastructure II“ jau skyrė arba rezervavo apie 1 mlrd. EUR lėšų tokioms specifinėms investicijoms. Fondo pirmosios investicijos teko naujų technologijų projektams, kurių tradiciniai instituciniai investuotojai paprastai nefinansuoja, pavyzdžiui, tokiems kaip JK biokuro elektrinė, Vokietijos vėjo jėgainių parko jūroje projektas ir vėjo jėgainių parkas jūroje prie Škotijos krantų.

Visą 2 mlrd. EUR fondą numatoma paskirstyti investicijoms iki 2017 m. vidurio. Kadangi „Copenhagen Infrastructure II“ vadovai planuoja investuoti maždaug 20 metų, parama šiems inovatyviems projektams bus ilgalaikė.

Išskirtiniai žalieji projektai

Kaip novatoriškas fondas pritraukia privačias investicijas klimato ir plėtros projektams finansuoti

Prieš keletą metų Alastairas Vere Nicollas keliavo per Antarktidą, norėdamas pakartoti ašigalio tyrimų pradininko Roaldo Amundseno žygį. Dabar jis stovi ant daug karštesnės žemės nei tie lediniai plotai pietuose ir dalyvauja projekte, kuris yra toks pat novatoriškas, kaip ir didžiojo norvego kelionė į Pietų ašigalį. Po jo kojomis 250 km į pietus nuo Adis Abebos yra Korbečio vulkaninė kaldera, Etiopijos Lūžių slėnio dalis. Palankiai susiklosčius tam tikroms geologinėms sąlygoms, požeminiais plyšiais teka vanduo, o kadangi ugnikalnis tebėra aktyvus, įkaitęs vanduo natūraliai virsta garais. A. V. Nicollas su kolegomis planuoja iš šių garų gaminti elektros energiją. „Tai anglis kūrenama elektrinė, tik be anglių“, – sako jis.

A. V. Nicollo bendrai įkurta atsinaujinančiosios energijos investicinė bendrovė „Berkeley Energy“ sausringoje kalderos žemėje stato pirmąją Etiopijoje nepriklausomą elektrinę. Bandomasis etapas bus baigtas per ateinančius dvejus metus. A. V. Nicollas tikisi, kad per aštuonerius metus Korbečio elektrinėje bus galima pagaminti 500 megavatų elektros energijos. Tai maždaug ketvirtadalis visoje šalyje suvartojamos elektros energijos – tokio kiekio pakaktų dešimčiai milijonų etiopų. „Esame sudarę naujoviškų sandorių įvairiose besivystančiose šalyse, tačiau šis projektas pats reikšmingiausias, prie kurio mums visiems kada nors teks dirbti, – sako A. V. Nicollas. – Tikrai taip, per visą mūsų karjerą.“

Šis pažangus A. V. Nicollo projektas yra įprastas pagrindinio jo investuotojo Pasaulio energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiosios energijos fondo (angl. *Global Energy Efficiency and Renewable Energy Fund – Geeref*) darbas. Fondas pradėjo veiklą turėdamas didelę viešųjų lėšų sumą – 112 mln. EUR, gautų iš Norvegijos, Vokietijos ir ES. Pasinaudojęs šiais pinigais, fondas pritraukė 110 mln. EUR iš privačių investuotojų. *Geeref* baigė rinkti lėšas 2015 m. pavasarį ir jau skaičiuoja, kad kiekvienas į projektą investuojamas euras galiausiai papildomai pritraukia 50 eurų investicijų.

Naudodamas viešąsias lėšas privatiems investuotojams apsaugoti nuo rizikos, *Geeref* sukūrė unikalų atsinaujinančiosios energijos investicijų portfelį besivystančiose šalyse. Viename šurmuliuojančiame erdvių EIB patalpų, esančių Liuksemburge, kabinete *Geeref* vadovas Cyrille'as Arnouldas vadovauja grupei, investavusiai į maždaug 50 projektų, kuriems besivystančiose šalyse vadovauja pradedantieji vadovai. „Mes įrodėme, kad socialinius projektus galima vykdyti ir siekiant pelno“, – sako jis.

Remiame atsinaujinančiąją energiją, neįkeisdami namo

Pagrindinis *Geeref* finansavimo modelio elementas – vadinamoji „pirmojo nuostolio dalis“. Tai reiškia, kad fonde turimi viešieji pinigai panaudojami kaip apsauga privatiems investuotojams apsaugoti. Jei fondas patiria nuostolį, jis pirmiausia padengiamas iš viešųjų lėšų. Todėl privatūs investuotojai jaučiasi saugesni ir sutinka investuoti į fondą, kuris kitu atveju jiems atrodytų per daug rizikingas. Garrie Lette'as, valdantis 4,5 mlrd. EUR pensijų fondo portfelį Melburne (Australija), į *Geeref* fondą investavo 42 mln. EUR. „Dėl šios investicijos neįkeitėme namo, – teigia fondo „Catholic Super“ investicijų vyriausiasis valdytojas G. Lette'as. – Bet vis tiek ji mums reikšminga.“

G. Lette'as pripažįsta, kad atsinaujinančiosios energijos projekto, kuriam vadovauja nepatyrę fondo valdytojai, besivystančioje šalyje finansavimas „neatitinka visų mūsų finansuotino projekto kriterijų“. Tačiau *Geeref* pasiūlytas modelis jam patiko. „Mes renkamės projektus atsižvelgdami į jų rizikos ir grąžos santykį. Priimant sprendimą dalyvauti projekte lėmė tai, kad buvo numatytas pirmojo nuostolio kapitalas.“ Fondas tikisi gauti maždaug 20 % grąžą.

“ Mes įrodėme, kad socialinius projektus galima vykdyti ir siekiant pelno

Projektų rengimas nuo nulio

Nors *Geeref* investicijų geografija labai plati, C. Arnouldas įsitikinęs, kad daugiausia galimybių atsinaujančiosios energijos sektoriuje yra Afrikoje. Jam pritaria „Frontier Investment Management“ valdymo įmonės Investicijų skyriaus vadovas Andersas Hauchas. 44-erių metų danas ir jo „Frontier“ įmonės kolegos finansuoja 45 mln. USD vertės hidroelektrinės projektą Siti upėje atokiame Ugandos Elgono kalno rajone. Numatoma, kad iki 2016 m. pabaigos Siti elektrinė gamins 5 megavatus elektros energijos. Ji bus pastatyta toje vietoje, kur upė pirmą kartą krinta iš didelio aukščio, sukurdama galingą tėkmę, tinkamą turbinoms sukti. Iki 2018 m. pabaigos, kai „Frontier“ įrengs turbinas antroje kaskadoje, Siti gamins 2,5 % visos Ugandos elektros.

Investicija į „Frontier“ yra tipinė *Geeref* investicija (į 60 mln. EUR fondą jis įnešė 12 mln. EUR). Nebuvo jokių duomenų apie ankstesnę fondo veiklą, todėl EIB konsultantai galėjo atlikti svarbų vaidmenį jį valdant – C. Arnouldas vadovauja fondo „Frontier“ investavimo konsultacijų valdybai. Svarbu tai, kad „Frontier“ dirba su „šviežiais“ projektais, t. y. jis neinvestuoja į jau esančius projektus. Visus savo projektus jis pradeda nuo nulio. Ta „priedėtinė vertė“ yra visos *Geeref* veiklos pagrindas. „Jie atsinešė dideles investicijas, kurios padėjo mums pritraukti dar daugiau pinigų. Tada davė nemažai patarimų, į ką galėtume investuoti, – sako A. Hauchas. – *Geeref* vaidmuo buvo gana svarbus.“

Dabar, kai *Geeref* strategija jau pasitvirtino, C. Arnouldas rengiasi wkitam finansavimo etapui. Planuojama, kad *Geeref II* turėtų būti daug didesnis ir kad privatus kapitalas turėtų sudaryti didesnę fondo dalį. „Mes vis dar švelniname privačių investuotojų riziką, – teigia C. Arnouldas, – bet dabar jau nereikia jiems siūlyti didelės apsaugos, nes galime parodyti savo veiklos rezultatus. Jau užsitikinome investuotojų pasitikėjimą.“

Ugandos berniukai stebi Siti elektrinės statybos aikštelę

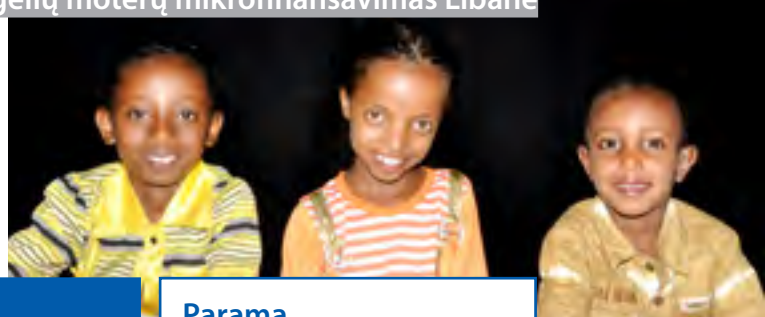
PASAULIO RINKŲ dalyvis

EIB atlieka svarbų vaidmenį pasaulyje, kai sprendžiami tokie klausimai kaip klimato kaita. Be to, Bankas dirba su prekybos partneriais visame pasaulyje ir skatina ekonomikos klestėjimą kaimyninėse Europos šalyse.

7,25 mlrd^{EUR}
paskolų 63 projektams
už ES ribų

Nedidelio galingumo saulės baterija Afrikoje užtikrina šviesą mokantis vakarais ir Sirijos pabėgėlių moterų mikrofinansavimas Libane

95 mln. EUR
14 naujų
mikrofinansavimo
operacijų

Parama

6 000

mažųjų ir vidutinių
įmonių, kuriose dirba

280 000
žmonių

Viltis prie namų

Investicijos į programas,
skirtas Sirijos pabėgėliams
apgyvendinti arčiau namų
ir padėti atstatyti gimtinę
karui pasibaigus

Kai 2015 m. rugsėjo mėn. prasidėjo mokslo metai, tik 200 000 Sirijos pabėgėlių vaikų Libane galėjo lankyti vietos mokyklas. Libane tiesiog nebuvo galimybės priimti dar 600 000 vaikų. Ahmedas Saeedas, egiptietis, vadovaujantis „ITWorx Education“, atvyko į vieną iš pabėgėlių stovyklų Bekos slėnio Sadnajelo kaime ir ėmė steigti mokyklą tiesiog palapinėje. Per tris savaites jis jau turėjo 50 įvairaus amžiaus moksleivių, daugelis jų nelankė mokyklos jau ketverius metus ir keletą mokytojų padedami mokėsi pagal debesų technologija grindžiamą elektroninę Libano programos versiją, už 60 dolerių įsigiję nedidelius kompiuterius. „Dabar jie jaučiasi svarbūs, – sako A. Saeedas. – Pagaliau kažkas jais rūpinasi.“

„ITWorx“ mokykla, kurią bendrovė nori išplėsti, kad ji regione apimtų visus Sirijos pabėgėlius, siekia vėl kurti pabėgusiųjų nuo pilietinio karo gimtojoje šalyje ateitį. Kartais juos skatina ir mintis, kad jei pabėgėliai pasiliks netoli gimtinės, bus didesnė tikimybė, kad jie grįš į Siriją ir dalyvaus ją atstatant po karo. „Pabėgėlių problemas galima spręsti politinėmis priemonėmis, – teigia „ITWorx Education“ bendrovės pirmininkas Romanas Mathieu. – Bet **geriausias kovos būdas – remti kultūrą ir investuoti**, taip atkuriant regione viltį.“

Europos investicijų bankas, dalyvaudamas sprendžiant Artimųjų Rytų problemas, siekia užtikrinti stabilumą, kuris savo ruožtu skatina pabėgėlius pasilikti netoli namų. Todėl Bankas plečia veiklą regione – finansuoja svarbiausius projektus Libane, Turkijoje ir Jordanijoje.

Per pastaruosius dvejus metus Libano ne pelno mikrofinansavimo įstaiga „Al Majmoua“, gavusi EIB paramą, surengė 8 000 Sirijos moterų ir jaunuolių mokymus ir suteikė paskolas 200 Sirijos moterų. Kai reikės atstatyti sugriautą šalį, paaiškės, kokia svarbi buvo ši parama. „Kai mūsų klientai grįš į Siriją, jie galės pasinaudoti mūsų kredito istorija kaip gerų rezultatų garantija. Tai padės jiems – ir Sirijai – grįžti į normalų gyvenimą,“ – teigia „Al Majmoua“ vykdomasis direktorius Youssefas Fawazas.

Pastaraisiais metais EIB finansavo Jordanijos atsinaujinančiosios energijos projektus, pavyzdžiui, Tafilos vėjo jėgainių parką, kuris 2015 m. šioje dykumos karalystėje pradėjo gaminti elektrą 83 000 namų. **Jordanija siekia, kad iki 2020 m. atsinaujinančioji energija patenkintų 10 % šalies poreikių.** Tai gyvybiškai svarbu šalyje, kurioje elektros energija „suvalgo“ 20 % jos bendrojo vidaus produkto.

→ 2015 m. Jordanija sudarė 66 mln. EUR vertės sandorį, kad atnaujintų nacionalinius elektros tinklus ir visoje šalyje pagerintų elektros tiekimą.

→ Vėliau ta elektra padės įgyvendinti kitą 2015 m. su EIB suderintą projektą – 49,7 mln. EUR vertės Vadi al Arabos vandentiekio projektą. **Vandentiekis tiesks vandenį į šiaurinę Jordanijos dalį, kur vandens beveik nebėra ir jis vis labiau senka** šalį užplūdus pabėgėliams iš Sirijos. 26 km ilgio vamzdynu bus perpumpuojama 30 mln. kubinių metrų gėlo vandens per metus. Tai stiprins regiono stabilumą, nes padės mažinti įtampą dėl vandens išteklių.

Saldus pasakojimas apie cukrų

Mažytėje Mauricijaus saloje naujoviškas technologijas taikanti įmonė iš cukranendrių spaudžia kiekvieną centą – ir saugo aplinką

Šis pasakojimas apie cukranendrių verslu užsiimančią bendrovę, esančią du tūkstančius kilometrų nuo pietinių Afrikos krantų nutolusioje saloje. Įmonės vadovams teko spręsti rimtas problemas, bet jų atsakas buvo viena inovacija po kitos. Jie kreipėsi dėl pagalbos į EIB ir, per šešerius metus sukūrė įmonių tinklą, sėkmingai įveikė grėsmes dėl rinkoje pasikeitusios padėties. Ir jie tai padarė saugodami savo mažytės gimtinės Indijos vandenynė aplinką.

Prieš dešimtmetį tarptautinėse prekybos derybose buvo nuspręsta nebepalaikyti cukraus kainų. 2006 ir 2009 m. cukraus kainos Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno regiono rinkose krito 36 %. Reikėjo kažką daryti.

„Omnicanė“, 150-ies metų istoriją turinti bendrovė, ėmėsi inovacijų. Jų rezultatas – Mauricijaus pietuose esančiame La Barakvės mieste pastatytas kompleksas, kurio kiekvienas elementas sukurtas taip, kad panaudotų ankstesniame gamybos cikle atsiradusį šalutinį produktą naujam produktui kurti. Ilgainiui bendrovė plėtėsi ir į kitus, pvz., rafinuoto cukraus, elektros gamybos ir etanolio distiliavimo, sektorius. Garantuotų kainų laikais tai būtų atrodę neįmanoma.

Mauricijaus cukranendrių augintojai tradiciškai kirsdavo jas, primityviu senoviniu būdu pagaminavo cukraus žaliavą ir išsiųsdavo ją į Europą, kur cukrus būdavo galutinai išvalomas ir paruošiamas vartotojams. Gavusi 15 mln. EUR EIB paskolą, bendrovė „Omnicanė“ ėmėsi statyti žaliavinio cukraus perdirbimo įmonę, kad pardavusi galutinį produktą – baltąjį cukrų gautų didesnę pelną. Tai buvo pirmasis jos žingsnis. Dabar La Barakvėje esantis cukraus fabrikas „Omnicanė“ kasmet pagamina iki 200 000 tonų rafinuoto cukraus. Jam puikiai sekėsi. Bet atsirado ir nauja problema.

Kol cukrus patenka ant jūsų stalo, jis filtruojamas taikant keletą gamybos procesų. Bet ką daryti su

„Jie nepraleidžia nė menkiausios progos gauti finansinės naudos iš savo verslo“, – teigia EIB paskolų skyriaus tarnautojas Vincentas Girard’as.

liekančiais šalutiniais produktais – daugiausia melasa? Iš pradžių „Omnicanė“ turėjo pigiai parduoti juos ir išvežti į įvairias šalis, kuriose iš jų buvo gaminamas etanolis arba jie buvo naudojami gyvulių pašaro gamybai.

„Omnicanė“ žengė kitą žingsnį – dar kartą ėmėsi darbo vietoje. Bendrovė paėmė dar vieną EIB paskolą – 8 mln. EUR – ir pastatė cechą melasai perdirbti į bioetanolį. Dabar per metus „Omnicanė“ pagamina iki 24 mln. litrų bioetanolio, kuris panaudojamas kaip degalų priedas, padedantis mažinti automobiliui reikalingo kuro kiekį, be to, perdirbamas ir į alkoholį maisto pramonei ir medicinos tikslams.

Žinoma, tai nebuvo paskutinis žingsnis. Gaminant bioetanolį taip pat susidaro šalutinių produktų. Ir juos „Omnicanė“ panaudojo verslui plėsti.

Fermentavimosi metu melasa išskiria anglies dioksidą. Kiekvieną dieną „Omnicanė“ surenka apie 25 tonas anglies dioksido ir parduoda kaimyninei gamyklai, gaminančiai dujas, naudojamas jūsų kokakolos

burbuliukams. Vėliau, kai melasa distiliuojama, susidaro atliekos, vadinamos žlaugtais, kuriuose daug mineralų, pvz., kalio. Iš jų įmonėje gaminamos trąšos, išskiriamos metano dujos elektros energijai gaminti, gaminama šiluminė energija.

Cukraus kainų kritimo patirtis „Omnicanė“ vadovus išmokė, kad diversifikuoti verslą gali būti naudinga. Jie paėmė iš EIB 8 mln. EUR paskolą keturių žvaigždučių 139 kambarių viešbučiui statyti. Dar apie 700 000 EUR EIB paskola padeda įgyvendinti „Omnicanė“ planą aplink viešbutį vystyti gyvenamųjų ir komercinių pastatų rajoną, kuriame dirbs 4 000 žmonių.

Bet bendrovei „Omnicanė“ šis ratas dar nenubrėžtas iki galo.

Pramonės dizaineriai vis aktyviau nagrinėja gamybos procesus, ieškodami technologijų, kurios užtikrintų gamybą be atliekų. Žinoma kaip **žiedinė ekonomika**, ši idėja pradedama plėtoti gerokai anksčiau negu produktas išmetamas, dar kartą panaudojamas ar perdirbamas. Numatoma, kad

žiedinė ekonomika bus produkto planavimo ir kūrimo etapo dalis ir užtikrins jo ilgaamžiškumą, didesnes pakartotinio naudojimo, atkūrimo ir perdirbimo galimybes. „Gamybos produktą, kuris šiuo metu laikomas atliekomis, paverčiate vertinga žaliava kitam produktui gaminti, – sako EIB inžinierius Marco Francini. – Nauda aplinkai milžiniška.“

Per pastaruosius dešimt metų žiedinės ekonomikos projektų finansavimui EIB skyrė 15 mlrd. EUR, iš jų ir paskutiniam „Omnicanė“ gamybos proceso etapui.

2015 m. bendrovė pasirašė 8 mln. EUR paskolos sutartį su EIB inovatyvių „anglių deginančių“ įrenginių statybai finansuoti. Jie termiškai perdirbs trijų bendrovės komplekso ir kitų salos elektrinių anglių pelenų atliekas, kartu pagamins cemento gamybai reikalingą komponentą. Taip apsaugosime gamtą nuo paprastai gamybos proceso metu išmetamo anglies dioksido ir atsisakysime šio produkto importo, o garus naudosime kitiems „Omnicanė“ įrenginiams. „Tai pramoninė ekosistema, – sako „Omnicanė“ vyriausiasis tvarumo specialistas Rajivus Ramlugonas. – Taip suprantama sąvoka „nuo lopšio iki lopšio““

Iš kur gaunamos lėšos

EIB yra didžiausias pasaulyje daugiašalis skolintojas ir emitentas. 2015 m. tarptautinėse kapitalo rinkose Bankas pritraukė 62,4 mlrd. EUR. Aukštas EIB kreditingumo reitingas padeda jam pritraukti dideles pinigų sumas už konkurencingas palūkanas. Vėliau šio finansinio pranašumo vaisiais gali pasinaudoti mūsų klientai.

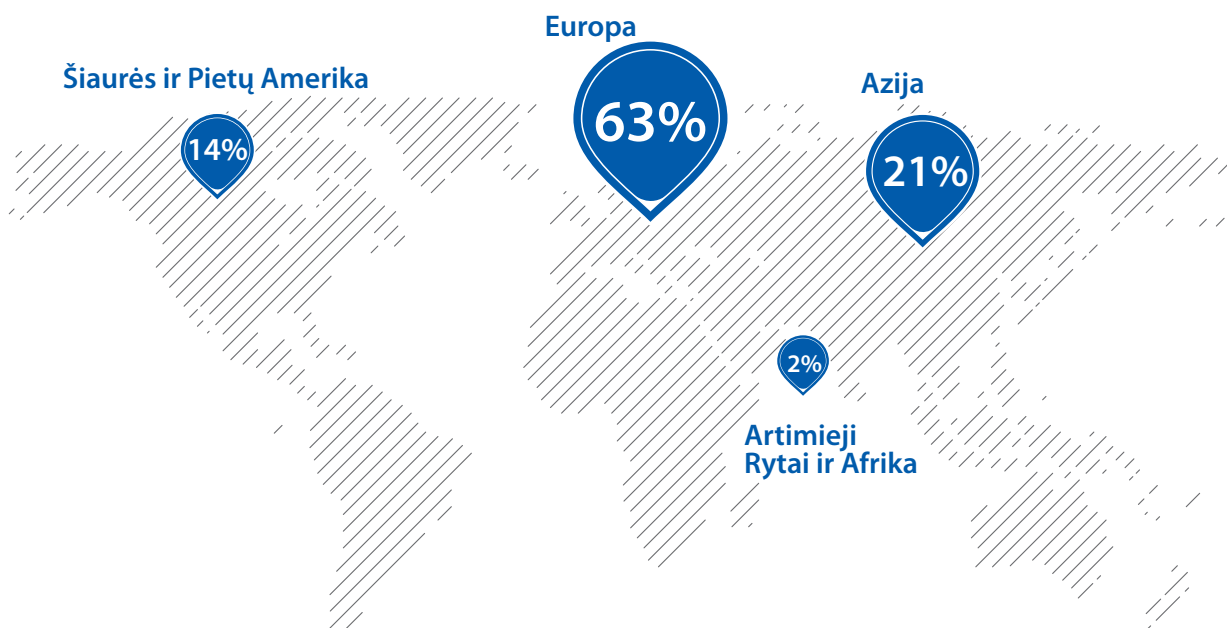
EIB yra **pasaulio** finansų rinkos dalyvis. 2015 m. Bankas suteikė paskolų 12 valiutų, o vertybinių popierių išleido 16 valiutų. Leisdami emisijas tokios įvairovės valiuta pasiekiame investuotojus, kurie paprastai gal ir nesidomi investicijomis, kokias EIB daro Europoje, bet jie netiesiogiai finansuoja Europos projektus, investuodami į EIB obligacijas.

Iš kur gauti pinigai

EIB obligacijų platinimas geografiniu požiūriu

2015 m. svarbiausi rodikliai

- 89 % EIB obligacijų išleista EUR, GBP arba USD
- Didžiausias emitentas eurais ir JAV doleriais
- Didžiausias emitentas svarais sterlingų, išskyrus JK vyriausybę
- Rinkos lyderis leidžiant emisijas Turkijos liromis, Kanados doleriais, Norvegijos kronomis, Pietų Afrikos randais

Žalieji rezultatai

EIB skatina rinkos dalyvius nustatyti aiškias gaires iš žaliųjų obligacijų emisijų gautų pajamų investavimo poveikiui vertinti.

JT klimato kaitos konferencijoje 2015 m. gruodžio mėn. Paryžiuje pasiektas labai svarbus susitarimas dėl visuotinio atšilimo. Bet vienas iš labiau specifinių dalykų, paskelbtų tame forume taip pat gali turėti reikšmingą poveikį.

Iš tiesų tai ir yra *apie* poveikį. EIB vadovavo 11 tarptautinių finansų įstaigų grupei, paskelbusiai gaires dėl ataskaitų apie žaliųjų obligacijų poveikį.

40 mlrd. USD, 2015 m. pritrauktų išplatinus žaliąsias obligacijas, turi būti investuota į kovos su klimato kaita projektus. Problema ta, kad įvairios organizacijos skirtingai vertina poveikį klimatui ir informuoja apie jį. Investuotojai negali būti tikri, kad dėl jų investicijų į orą pateks ne tona anglies dioksido, kaip jie manė, o iš tikrųjų tik pusė tonos, gal net dvi tonos.

EIB vadovaujamos darbo grupės dėka parengtas pirmasis gairių dėl ataskaitų apie žaliųjų obligacijų poveikį komplektas. Gairėse pateiktos skaidrumo ir atskaitingumo nuostatos, padėsiančios žaliosioms obligacijoms pasiekti platesnį ratą investuotojų.

EIB jau paskelbė informaciją apie kiekvieną projektą ir nurodė, kokią finansavimo dalį sudaro iš žaliųjų obligacijų emisijų gautos lėšos, bei šių projektų poveikį klimato kaitai. Pavyzdžiui, didelis saulės energijos projektas Maroke prie Varzazato statant jėgainę, kuri turėtų pradėti gaminti elektrą 2016 m. pradžioje. Iš viso įvairiems Varzazato fotovoltiniams moduliams ir koncentruotos saulės energijos projektams finansuoti EIB skyrė daugiau kaip 200 mln. EUR, o 40 mln. EUR, gautų iš žaliųjų obligacijų emisijos, taip pat skirta Varzazato projektui. Banko ataskaitoje aiškiai įvertintas šių investicijų poveikis:

- 250 000 marokiečių turės elektrą;
- į orą nepateks 193 tonos anglies dioksido per metus;
- vietos saulės energetikos sektoriuje sukurtos naujos darbo vietos.

Varzazato saulės energijos projektas Maroke

Bendrauti ir bendradarbiauti

Įsteigus Europos strateginių investicijų fondą (ESIF) Bankui teko didelis naujas vaidmuo, kuriam atlikti reikia specialių valdymo pajėgumų.

ESIF

2 014 m. gruodžio mėn. Europos valstybių ir vyriausybės vadovai patvirtino Investicijų planą Europai. Jo tikslas – duoti postūmį ilgalaikiam investavimui, kuris atsilieka mažiausiai nuo 2008 m. finansų krizės. Pagrindinis šio plano ramstis – **Europos strateginių investicijų fondas (ESIF)**. ESIF įgyvendinti EIB turės 16 mlrd. EUR garantiją iš ES biudžeto ir 5 mlrd. EUR – iš nuosavų lėšų. Turėdamas tokį kapitalą, Bankas investuos į projektus ir taip per trejus metus padės sutelkti apie 315 mlrd. EUR papildomų lėšų.

2015 m. viduryje Europos Parlamentas priėmė ESIF steigimo taisykles. Formalioji administracinė ESIF struktūra užbaigta gruodžio mėn., kai Wilhelmas Moltereris buvo paskirtas ESIF valdančiuoju direktoriumi.

Kol buvo formuojamas ESIF Investavimo komitetas, EIB sudarė ESIF projektų portfelį. Kiekvienas projektas buvo teikiamas Komisijai patvirtinti. Apie kai kuriuos iš jų skaitėte šios ataskaitos skiltyse apie konkrečius projektus.

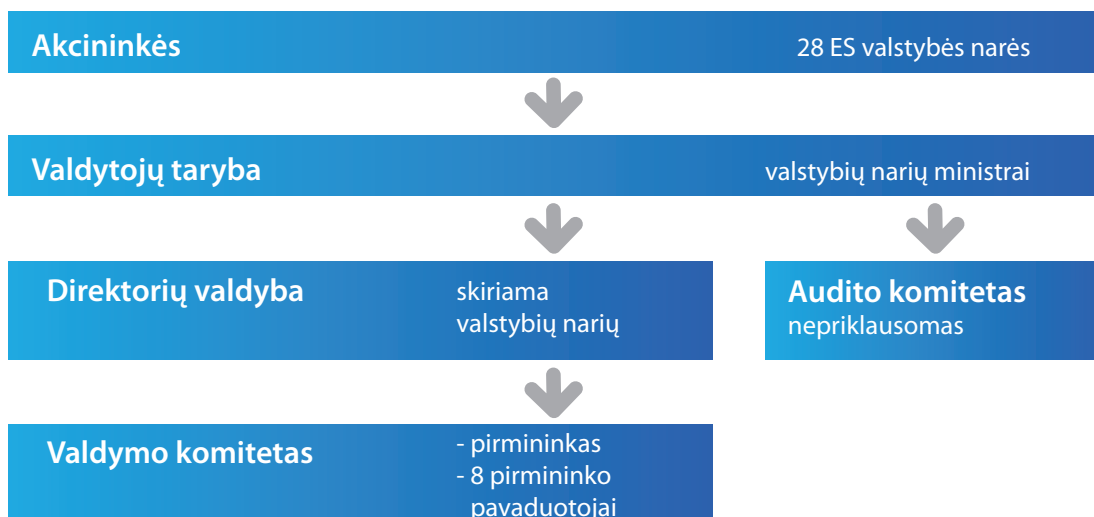
Projektams, kuriems skiriama ESIF garantija, taikoma standartinė EIB išsamaus patikrinimo procedūra, o galutinai juos tvirtina EIB Direktorių valdyba. ESIF finansavimo operacijos bus įtraukiamos į EIB balansą, bet šios didesnės rizikos skolinimo operacijos poveikio EIB kredito balansui neturės, nes yra užtikrintos ES garantija ir Banko nuosavais ištekliais. Dabar EIB darbuotojai dirba su ESIF valdymo organais, kad gautų finansavimą savo projektams pagal ES biudžeto garantiją:

- **ESIF Valdančioji taryba** konsultuoja apie portfelio rizikos pobūdį ir strategiją;
- **ESIF Investavimo komitetas** vertina ir tvirtina ES biudžeto garantijų panaudojimą konkrečioms operacijoms.

EIB valdymo struktūra

Daug ES institucijų bendrauja ir bendradarbiauja su Banku didindamos jo atskaitingumą:

- **Europos Parlamentas** kasmet tikrina EIB veiklą.
- **Europos Komisija** skiria narį į EIB Direktorių valdybą ir teikia nuomonę dėl kiekvieno Direktorių valdybai pateikto projekto.
- **Europos ombudsmenas** Kitaip nei kitose tarptautinėse finansų įstaigose, EIB pateikti piliečių skundai dėl netinkamo administravimo nagrinėjami ne tik skundų nagrinėjimo tvarka. Juos galima perduoti ir ombudsmenui.
- **ES Teisingumo Teismas** priima sprendimą dėl kiekvieno ginčo tarp EIB ir ES valstybių narių, jis gali įvertinti Banko sprendimus priimančių organų sprendimų teisėtumą.
- **Europos Audito Rūmai** pagal įgaliojimą gali atlikti paskolų operacijų auditą.
- **Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas** prižiūri, kaip EIB laikosi asmens duomenų apsaugos taisyklių.
- **Europos kovos su sukčiavimu tarnyba** dirba su EIB, kad užkirstų kelią sukčiavimui.
- **Europos Centrinis Bankas** Eurosistemos operacijoms teikia likvidumo galimybes, kuriomis gali pasinaudoti ir EIB.

EIB dėkoja šiems ataskaitoje panaudotų nuotraukų autoriams ir rėmėjams:

© EIB Photolibrary, © Shutterstock, © Frederic Legrand - COMEO / Shutterstock.com, © Melih Cevdet Teksen / Shutterstock.com, © Matyáš Řehák / Shutterstock.com, © kavalkau / Shutterstock.com, © Polpharma, © Neoen, © Oxford University, © Cavid, © MicroBank Caixa, © PerMicro, © K10 Apprenticeships Limited, © ORGA bouw, © Smart-Eye, © Alper Çuğun (Flickr), © HSY, © 2015 Sandwell and West Birmingham Hospitals NHS Trust, © Getinge, © William Demant, © Copenhagen Infrastructure Partners, © Omnicane, © EU/NEIGHBOURHOOD INFO CENTRE – fotografeį Safi Naciri.

Dėl leidimo kopijuoti šias nuotraukas ar pasinaudoti jomis reikia kreiptis tiesiai į autorių teisių turėtojus.

Maketavo: EIB dizaino grupė.

Spausdino *Imprimerie Centrale* spaustuvė ant *MagnoSatin* popieriaus augaliniais aliejiniiais dažais. Pagal Miškų valdymo tarybos (angl. Forest Stewardship Council) taisykles sertifikuoto popieriaus sudėtyje yra 100 % grynojo pluošto, kurio bent 50 % yra iš gerai tvarkomų miškų.

EIB grupę sudaro Europos investicijų bankas ir
Europos investicijų fondas.

Europos investicijų bankas
98 -100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Liuksemburgas
☎ +352 4379-1
☎ +352 437704
www.eib.org – ✉ info@eib.org

Europos investicijų fondas
37B, avenue J.F. Kennedy
L-2968 Liuksemburgas
☎ +352 2485-1
☎ +352 2485-81200
www.eif.org – ✉ info@eif.org

2015 **Veiklos** ataskaita

